

ROOT

Linux Mint Türkiye Topluluğu E-Dergisi

<http://root.linuxmint.org.tr> - <http://www.linuxmint.org.tr>

Mint ile Ubuntu'nun Yolları Ayrılıyor!
Ne Gerek Var Açık Kaynağa!
DMRY.net Röportajı
Vodafone 3g Modem Kurulumu
System Rescue CD
Slackware Röportajı
Menü Logosu ve Windows Tuşu
Youtube-dl
Hadron Linux Röportajı
Konversation ile IRC
OpenSUSE Geliyor!
Webmin
Site Tanıtımı: Tuxweet
Bug Squish ve Extreme Tux Racer
4 Ufak İpucu

ROOT

DERGİ SAHİBİ:

Linux Mint Türkiye Topluluğu
<http://www.linuxmint.org.tr>
<http://root.linuxmint.org.tr>

DERGİ SORUMLUSU / TASARIM:

Yalçın Öztekin

KOORDİNATÖR:

Suat Alpoğlu

İMLA DENETİMİ:

Merve Uluser

DERGİ TAYFASI/YAZARLAR:

Cüneyt Hayrullah
Eren Kovancı
Murat Cebir

İçindekiler:

3

Editor'den

4

Linux Mint ile Ubuntu'nun Yolları Ayrılıyor!

5

Ne Gerek Var Açık Kaynağa!

8

DMRY.net Röportajı

11

Vodafone 3g Modem Kurulumu

13

System Rescue CD

16

Slackware Linux Röportajı

19

Menü Logosu ve Windows Tuşu

22

Youtube-dl

23

Hadron Linux Röportajı

27

Konversation ile IRC

31

OpenSUSE Geliyor!

34

Webmin

36

Site Tanıtımı: Tuxweet

38

Bug Squish ve Extreme Tux Racer

40

Ufak İpuçları

43

Dağıtım Haberleri

ROOT'un ikinci sayısından herkese merhaba,

Derginin hazırlanma aşamasında yaşadığımız tüm şanssızlıklara ve zorluklara rağmen yenilenmiş bir tasarım ve zengin bir içerikle ikinci sayımızı çıkarmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Biliyoruz ki;

"Bir şeyin imkansız olduğunu iddia eden yüz kişiden doksan dokuzu o işi yapmaya isteksizdir." (William Feather)

Bu sayıda dergimize; açık kaynak üzerine yazılmış eğlenceli bir yazıyla başladık.

DMRY.net, Slackware Linux, Hadron Linux üzerine röportajlar yapıp merak edilenleri birinci ağızdan dinledik.

System Rescue CD incelemesi yapıp, yakında çıkacak olan OpenSuSE dağıtımına bir göz attık.

Vodafone 3G modem kurulumunun, youtube-dl ile Youtube videolarını kaydetmenin yollarını anlatıp Linux'ta işleri biraz daha kolaylaştırmaya çalıştık.

Ayrıca, menü logosunu değiştirme ve Windows tuşuna işlerlik kazandırma yazısıyla bilgisayarınızı kişiselleştirme konusunda bir adım daha atabilirsiniz.

Konversation yazısı ile IRC'de dolaşma, Webmin yazısı ile sunucularınızı yönetmenin yollarını keşfedebilirsiniz.

Yeni açılmış olan "Linux'çular için Twitter" sitesi Tuxweet, iki küçük oyun tanıtımı ve dört ufak ipucu da 2. sayımızda okuyabileceğiniz diğer konular.

Açık kaynağın özgür dünyasını keşfetmenin tadını çıkarın...

LINUX MINT İLE UBUNTU'NUN YOLLARI AYRILIYOR!

Eren Kovancı

Linux Mint ile Ubuntu'nun yolları ayrılıyor!

Linux Mint topluluğu bir süredir Ubuntu ile yollarını ayırmayı planlıyordu. Sonunda bu istek geliştiricileri harekete geçirdi ve Ubuntu ile yolları ayırma kararı alındı. Eğer bir aksilik olmaz ise Linux Mint'in 11. sürümü sadece Debian tabanlı olacak.

Debian'ın seçilmiş olmasının nedeni mevcut sistemi değiştirmemenin istenmesi. Debian'ın kararlı yapısına güncel paketler eklenecek, gerekli iyileştirmeler yapılacak ve Linux Mint araçları da eklenince ortaya yeni Linux Mint çıkacak.

Ubuntu ile yolların ayrılacak olmasının en önemli nedeni Ubuntu'nun çok sık sürüm güncellemesi ve kararlı yapısını kaybetmeye başlaması olarak görülüyor. Linux Mint yeni yapılanma süreci ile sadece kendine özgü bir depoya sahip olacak, yani şu an kullanılan Ubuntu deposu veya herhangi bir Debian deposu sistemde olmayacak.

Amaç hızlı, kararlı ve sorunsuz yapıyı bozmamak

Debian'ın eşsiz kararlı ve sorunsuz yapısı Linux Mint'e taşınacak. Linux Mint'in Debian'dan en büyük farkı güncel paketlere sahip olması ve güncel paketleri kullanırken kararlı yapıyı bozmaması olacak. Ayrıca çok kısa sürede sürüm çıkması yüzünden çıkan sorunların ortadan kaldırılması hedefleniyor.

Daha uzun sürede yeni sürüm yayınlaması ile birlikte mevcut yayınlanan sürümü daha çok kişinin test etmesi ve sorunların daha çabuk çözülmesi sağlanacak. Sürüm güncellemesi ile yaşanan sorunların en aza indirilmesi hedefleniyor.

Ubuntu için yapılan paketler incelenecek ve uyumlu olanlar liste halinde sunulacak. Böylece kullanıcı Ubuntu için yapılmış bir paketi kurmadan önce sistem uyumu hakkında bilgi sahibi olmuş olacak.

Bu haber şimdiden Linux Mint kullanıcıları arasında heyecan yarattı. Bu değişimin nasıl karşılanacağı ve olumlu veya olumsuz tepki alıp almayacağı merak konusu.

Eren Kovancı

eren@linuxmint.org.tr

NE GEREK VAR AÇIK KAYNAĞA!

Merve Uluser

Tipik bir söylemdir bu aslında. Açık kaynağı anlayamayanların ya da bu konuda araştırma yapıp kendilerince doğru sonuca varanların sözüdür. Açık kaynağın gerekliliği/gereksizliği, yararları/zararları üzerine binlerce şey yazılıp çizilebilir. Ama "Açık kaynak gereklidir/gereksizdir, yararlıdır/zararlıdır." gibi "kesin" bir ifade olamaz. Çünkü bu konu, çok büyük bir kitleye hitap eder ki bu kitlede binlerce farklı düşünce vardır. Yani aslında açık kaynak kavramı, tek bir topluluğun değildir. Gerçekten de herkesindir, ona karşı olanların bile onu karalamak için onun üzerinde kafa yordığı bir gerçektir. Açık kaynak kimine göre bir "yaşam tarzı"dır, kimine göre önüne geçilemez bir isyan hareketi, kimine göre ise tamamen bir saçmalık.

Açık kaynağı destekleyenler, bu konuda öncü olanlar her zaman için şeffaflığın önemini savunurlar. Kapalı kaynak kodlu teknolojiler üreten şirketleri hedef alırlar ve bunun üzerinden açık kaynağı haklı çıkarırlar. Açık kaynak düşmanları ise, durumu daha değişik şekillerde değerlendirirler. Mesela açık kaynağın gereksizliğine işaret eden bir topluluk vardır. Son kullanıcı için açık kaynağın hiçbir öneminin olmadığını iddia eden bu topluluğun söylemleri çoğuna göre mantıklıdır. Son kullanıcı, yani bilgisayarı ve üzerindeki yazılımları sadece oyun oynamak, internete bağlanmak, e-postalarını kontrol etmek için kullanan kişi yazılımların açık kaynak kodlu veya kapalı kaynak kodlu olmalarını önemseyemez. Çünkü bunu "bilmez" ve/veya anlamaz. Yani 10 yaşındaki bir çocuğun bilgisayarında açık kaynak kodlu yazılımların olmasının hiçbir anlamı yoktur bu topluluğa göre. Böyle düşündüğümüzde mantıklı fakat işin gerçek yüzü bu mu? Açık kaynak kodlu yazılımları kullanmak kişiye fayda sağlıyor mu kişi bunun farkında olmasa bile? Ya da bu durumun genele bir faydası var mı? Sorguladığımız sorular, kesin bir cevabı olmayan sorular. O zaman kendi açımızdan cevap verebiliriz. Bu sorulara kendimizce cevap verebilmek için önce açık kaynağın genel yararlarını bilmeliyiz.

Neden açık kaynak kullanmalıyız ve önermeliyiz? Son kullanıcı için açık kaynağın yararları nelerdir? Ben bu sorulara cevap vermeden hemen önce, diğer topluluğa da değinmek istiyorum. Bir grup insan, açık kaynağa resmen düşman olan bir grup insan şöyle düşünür: "Açık kaynak zararlıdır." Onların böyle düşünmelerine sebep olansa açık kaynağın "herkese açık" olmasıdır, bir başka deyişle bir programın kaynak kodlarını herkesin görebilmesidir. Bu durumu açık kaynağı destekleyenler elbette bir artı olarak görürler. Çünkü programın kaynak kodlarına ulaşabilirsek, onları inceleyebilirsek, mevcut hataların önüne daha çok ve çabuk geçeriz. Peki bu bahsettiğim düşman topluluğuna göre durum nedir? Onlara göre bir programın kaynak kodlarının herkese açık olması bir güvenlik problemidir. Hatta onlara göre açık kaynak taraftarları pembe bir hayal aleminde yaşarlar, herkesin iyi niyetli olduğu ve yazılımlardaki hataları bulup o yazılımların gelişmesine yardımcı olmak istediği bir alem.

Bu düşman topluluğunun dikkat ettiği bu nokta şu anlama geliyor: Bir yazılımın kaynak kodlarının açık olması, o yazılımın "iyi ya da kötü" niyetli olan herkes tarafından görülebilmesi demektir. Yani bir yazılımın kaynak kodlarının herkese açık olması, o yazılımın sonunu da getirebilir. Ya da bu durum, o yazılımın kötü niyetli kişilerin kötü emellerine alet edilmesine sebep olabilir. Onlara göre yazılımların kaynak kodlarının ortada olması, anahtarı dışarıda olan bir eve benzer. Siz o anahtarı herkesin görmesine, hatta anahtarın değiştirilmesine izin verirsiniz evinizi kötü niyetli insanların insafiyetine teslim etmiş olursunuz. Açık kaynağın gereksiz olduğunu düşünen topluluğun düşüncesi gibi, düşman topluluk da açık kaynağın gereksiz olduğunu düşünür. İşte bu noktada açık kaynak gönüllülerine cevaplamaları için bazı temel sorular yöneltilmelidir. Hadi onlara kendimizce (biri açık kaynak gönüllüsü olarak) cevap vermeye çalışalım.

- 1-) Açık kaynak olmalı mıdır?
- 2-) Açık kaynak gereksiz midir?
- 3-) Açık kaynak zararlı mıdır?
- 4-) Açık kaynak son kullanıcıyı ne ölçüde ilgilendirir ve varsa son kullanıcıya ne tür bir yarar sağlar?

Cevap-1: Açık kaynak olmalıdır. Bunda hemfikiriz. Çünkü her şeyin geliştirilebilmesi için bir zıttı olmalıdır. Zaten evrende her şeyin bir zıttı vardır. Erkek varken kadın vardır. Siyah varken beyaz vardır. Yin varken Yang vardır. Windows varken Linux dağıtımları vardır. O zaman kapalı kaynak varken de açık kaynak olmalıdır.

Cevap-2: Hayır, açık kaynak gereklidir. Bunun sebeplerinden biri, 1. sorunun cevabıdır. Diğer sebepler ise hepimizin bildiği sebepler aslında. Açık kaynak şeffaflıktır, iç rahatlığıdır, kullanılan yazılımların bizi ne derece kısıtladığını görebilmektir.

İnsan, merak eden bir varlıktır. Hepimiz bir kere de olsa Windows sistemlerini kullanmışızdır.

Hiç merak etmedik mi WINDOWS klasöründeki dosyaların içeriğini? O DLL dosyalarında ne yazdığını hiç göremedik, hiç mi merak etmedik? Ettik. Hepimiz yeri geldiğinde "Acaba bu program nasıl yazılmış ya..." dedik. Ama programlar çoğunlukla kapalı kaynak kodluydu, istemiş olsak da bu merakımızı gideremedik. Şimdi karşımızda böyle bir şansımız var. Açık kaynak kodlu bir yazılımı kullanırken merak etmiyoruz çünkü "görebiliyoruz". Neden durduk yere merak, hatta şüphe edelim ki? :)

Cevap-3: Açık kaynak zararlı değildir. Eğer bir yazılımın kaynağını herkes görebiliyorsa ve değiştirebiliyorsa, yazılımı kötü emellerine alet etmek isteyen 1-2 kişi yazılımın iyiliği için çalışan 1000-2000 kişi tarafından anında fark edilecektir. :) O yazılımları her gün yüzlerce kişi deneyebiliyor, bilenler de kaynak kodlarını sürekli inceliyorlar. Yazılım piyasaya sürülmeden önce ve sürüldükten sonra sürekli kontrol ediliyor, güvenlik açıkları kapatılıyor ve sık sık yeni sürümler yayımlanıyor. Böyle bir ortamda, ne zararından bahsediyoruz?

Cevap-4: Açık kaynak düz mantıkla son kullanıcıyı "direkt" ilgilendirmez, bu konudaki söylemler doğru. Ancak işin diğer yüzü öyle demiyor. Bir yazılım açık kaynak kodlu olduğu için daha hızlı gelişiyor. Son kullanıcının amacı bir yazılımı en iyi şekilde kullanabilmek değil midir? Açık kaynak son kullanıcıya bunu sağlıyor. Mesela şöyle düşünelim. ATI sürücülerini Windows'ta bile sorunlu ve çoğu kez son kullanıcının beklediği geliştirmeler hemen gelmiyor, neden? Çünkü ATI sürücülerini açık kaynak kodlu değil, böyle geliştirilmiyor. Odaya kapatılmış bir avuç insanın geliştirdiği ve denediği sürücüler mi daha hızlı gelişir, yoksa binlerce insanın geliştirip denediği sürücüler mi? Bir son kullanıcı Crysis 2 oynamak için neden ATI'nin kısıtlı çalışanlarının keyfini beklesin ki?

Uzun uzun anlatılabilecek çok şey var. Ama diyorum ya, tüm bunlar "kesin" söyleneblen şeyler değil. Çünkü açık kaynak, her türlü fikre sahip kişilerin araştırdığı bir kavram. Her türlü fikri ikna etmek atomu parçalamaktan bile daha zor. Zaten açık kaynak destekçilerinin amacı da insanları ikna etmek değil, insanlar için daha iyi teknolojiler geliştirmek.

Yani bir son kullanıcı elbette açık kaynağın ne olduğunu bilse daha iyi olur ama bilmemesi açık kaynaktan yararlanamayacağı ya da yararlanmaması gerektiği anlamına gelmiyor. Dünyada binlerce açık kaynak kodlu yazılım var ve bunları milyonlarca insan açık kaynağın ne olduğunu bilmeden kullanıyor. Bu yazılımların gün be gün sürekli geliştirilmesi de açık kaynağın aslında tamamen insanlık yararına bir şey olmayı amaçlamasının en büyük kanıtıdır. Kısacası, ne gerek var herkesin açık kaynağı bilmesine? Kimse bilmese de herkes onu ister istemez kullanmaya devam edecek. Açık kaynağın gelişimi durdurulamaz. Durdurabilene aşk olsun. :)

Merve Uluer

merveuluser@linuxmint.org.tr

Soru - 1: Kısaca Hakan Demiray kimdir?

H.D.: 84 model, Zonguldak malı, hem şehir hem arazi şartlarına uyumlu acayip bir türdür diyebiliriz. Şaka bir yana; 84 yılında Zonguldak'ta doğmuş, orta ve liste öğretimini Atatürk Anadolu Lisesi'nde, üniversiteyi Karaelmas Üniversitesi'nde, askerliğini ise Erzurum'un -50° soğukunda tamamlamış makine mühendisi ve şu an itibarıyla işsiz bir insandır.

Soru - 2: Dmry ismi nasıl ortaya çıktı?

H.D.: Dmry isminin ortaya çıkması, tamamen özgün bir rumuz aramakla meşgul olmamın sonucunda oldu. Gerçekten de sahip olabileceğim ve tamamen bana özgü bir rumuza ihtiyacım var. Ki bilirsiniz, 2002 yıllarında sohbet odaları çok meşhurdur ve şahsınıza kayıtlı rumuz her şeydi! Yok yok, tabi 2002 yılında doğmadı Dmry rumuzu.

Yoğun düşünceler sonrasında Cem Yılmaz'ın "cmymz"inden etkilenilerek başta "hkndmry" ve sonrasında daha da kısa bir şey olmalı diyerek "dmry" olarak son buldu. Ve yaklaşık 7 senedir de bu şekilde devam ediyor, edecek gibi de görünüyor.

Soru - 3: Dmry.net nasıl doğdu?

H.D.: Belki hatırlarsınız, aktifnuke.com. Dmry.net öncesinde aktifnuke.com web sitesinin yöneticisiydim ve forumda PhpNuke yazılımına dair özel yardımlar ve paylaşımlar yapıyordum. Aktifnuke ile ilişkimiz bitince, yeni bir şey yapma gereği duydum. Ama tüm yönetim bende olmalıydı. Yani forum vb gibi bir şey istemiyordum. Bu ihtiyacıma en yakın olan ise blog yazmaktı. Çünkü ne zaman, ne isterseniz yazabiliyorsunuz. Böylelikle dmry.net doğmuş oldu.

Soru - 4: Dmry.net ile neler hedefliyorsunuz?

H.D.: Dmry.net ile asıl hedefim insanların içindeki hevesi ortaya çıkarmak. Yani hep derim, aslında ben sizin için yazmıyordum. Kendim için yazıyordum çünkü yaptığım uygulamaları, bulduğum güzel kaynakları unutmamak için her şeyi dmry.net altında derliyordum. Öyle bir hedefim de yoktu. Ama gün oldu, takipçiler o kadar çok çoğaldı ki artık istekler ortaya çıkmaya başladı. Böyle olunca artık ziyaretçilerin istekleri ve merak ettikleri doğrultusunda da yazmaya başladım. Bu nedenle asıl amaç, insanların içlerindeki hevesi ortaya çıkarmak ve onları ilgili oldukları konularda bir nevi de olsa gaza getirmek.

Soru - 5: Dmry.net'in hedef kitlesine ulaştığını düşünüyor musunuz?

H.D.: Evet düşünüyorum, bunu geri bildirimlerde de görüyorum zaten. Benim öyle özellikle yazdığım bir konu yoktur. Tabi ağırlığı olan konular vardır, onlar ayrı. Ama her şey hakkında yazabilirim. Ve birçok farklı konudaki yazım için, bir o kadar güzel geri bildirimler gelmiştir. Hatta bir arkadaşımız, web programlama ile ilgili heveslerinin gittiği anda benim bir yazımda anlattığım tekniklerden çok etkilendiğinden ve öğrenmek için tekrar klavye karşısına oturduğundan bahsetmişti. Tabi hangi yazımdı o, hatırlamıyorum. Ama önemli değil, size çok basit gelen bir yazı dahi bu işe daha yeni adım atmış kişilerin klavye başında saatlerini harcamaları için yeterli oluyor.

Amacımız öğretmek, insanların içlerindeki öğrenme ve araştırma hevesini ortaya çıkarmak. Bunu sadece yazılar ile değil, yeni uygulamalarla da yapabiliyorum. Örnek vermek gerekirse, dmry.net'in web arayüzünden (tema) bahsedebiliriz. Vakit oldukça, her sene temayı yeniliyorum. Her bir tema, bir öncekinden daha farklı oluyor ve altyapı olan Wordpress ile yapılamayacağı düşünülen birçok özelliği ortaya seriyorum. Neticesinde ise ziyaretçiler şaşıyorlar, nasıl olduğunu soruyorlar onlarca e-posta ile. Bilerek paylaşıyorum, bırakayım araştırsınlar ve kendileri yapsınlar diyorum. Öyle de oluyor. Forumlarda açılan onlarca başlıklar, istekler vb derken, biri çıkıyor ve “dmry.net'teki gibi tabi menü eklentisi yazdım.” diyor. Ne kadar güzel bir duygudur birinin sizi örnek gösterip bir şeyler üretebildiğini izliyor olmak.

Soru - 6: Altyapı olarak neden Wordpress kullanıyorsunuz?

H.D.: Blog denildiğinde akla gelecek ilk yazılım Wordpress oluyor. Ama sebep bu değil tabi ve neticede blog yazabileceğiniz birçok yazılım bulunuyor. Ancak Wordpress'in tamamen ücretsiz oluşu, tüm dünyadan binlerce destekçisinin oluşu ve güvenlik açıklarına karşın sürekli güncelleniyor oluşu, sizi kendisine bağlıyor.

Sadece bununla da kalmıyor. Wordpress ile çok esnek bir kodlamaya sahip olmasından ötürü, sadece blog değil; haber, albüm, video vb türde siteler de oluşturabiliyorsunuz.

Soru - 7: Eğer dışarıdan yazar kabul ediyorsanız dmry.net sitesinde yazar olmak isteyenler neler yapmalı?

H.D.: Dışarıdan yazar olamıyorsunuz ancak yayınlanmasını istediğiniz yazıları yollayabiliyorsunuz. İçeriğin başında yazar hakkında bilgilendirme geçiyorum ve yazınızı yayınlıyorum. Yani ziyaretçiler, o yazının size ait olduğunu biliyor oluyorlar.

Soru - 8: Sizin için Wordpress ve PHP dahisi deniyor. Bu söylemler hakkında ne düşünüyorsunuz?

H.D.: Abartmışlar. :) Gerçekten öyle, ülkemizde benden çok daha iyi PHP programcıları bulunuyor. Üstelik Zend sertifikalılar. Biz sadece PHP olarak bakmayalım konuya ama “Wordpress konusunda uzman mısınız?” dersiniz evet, çoğunluğa göre sanırım biraz daha öndeyim diyebilirim.

Soru - 9: Neden PHP'yi tercih ettiniz?

H.D.: Daha öne ASP ile de programlama yapmıştım. Sonra bir dönem PHP ile çalışmaya başladım. Baktım her şey çok daha rahat. Fonksiyonlar kısa ve akılda kalıcı. Üstelik açık kaynak. Daha ne olsun. ;)

Soru - 10: Hangi Linux dağıtımını kullanıyorsunuz?

H.D.: İşte bu soru sonucunda mahcup oldum çünkü henüz herhangi bir Linux dağıtımını kullanmıyorum. Daha önce Ubuntu ve Pardus kullandım. Çok merak etmişim ve kurmuşum bilgisayara. Uzun süredir ise bir deneyimimiz olmadı. Ancak şu aralar Windows 7'nin CPU problemi, bana bir bilgisayara mal olacak nitelikte. Her an Linux'a geçiş yapabiliyim.

Soru - 11: Linux hakkında neler düşünüyorsunuz?

H.D.: Linux'u seviyorum. Açık kaynağı temsil eden en güçlü simge diyebilirim. Hep Linux tabanlı bir işletim sistemine geçmek istemişimdir. Ancak işim gereği olmuyor diyebilirim. Ne yazık ki bana gerekli olan uygulamaların Linux alternatifleri bulunmuyor.

Soru - 12: Sizi örnek almak isteyenlere ne önerirsiniz?

H.D.: Beni örnek almak isteyenler sadece ve sadece araştırsınlar. Bir problemini forumlarda, blogların iletişim formlarında soruya dökmeden önce; en basitinden Google üzerinden bir araştırsınlar. Emin olsunlar ki, 15 dakikalık araştırma sonunda problemlerini çözecekler. Ve bu onlara öyle bir zevk verecek ki bırakın sürekli soru sormayı, artık sorulara yanıt verecek düzeye gelecekler. Yapmaları gereken tek şey, araştırmayı sevmek. ;)

Eren Kovancı

eren@linuxmint.org.tr

VODAFONE 3G MODEM

Çeviri: Yalçın Öztekin

UBUNTU VE MINT 9 ISADORA ÜZERİNDE VODAFONE 3G MODEM AYARLARI

Bu örnekte **Vodacom** ön ödemeli hat üzerinden **Huawei E220 USB 3G Modem** kullanacağız. 3G bağlantılı kurulumunuzu yapmak için [betavine.net](http://www.betavine.net/bvportal/home.html) (<http://www.betavine.net/bvportal/home.html>) adresinde çoğu Linux dağıtımı için bulunan 3G modem sürücülerini (<https://forge.vodafonebetavine.net/vodafonemobilec/>) kullanabilirsiniz. (İşletim sisteminiz ve mimariniz ile alakalı **usb-modeswitch** ve **vodafone-mobile-connect** dosyalarına ihtiyaç duyacaksınız.)

Ubuntu ve Linux Mint için 2 sürücü Debian paket dosyalarıdır:

“usb-modeswitch_0.9.7_i386.deb” ve
“vodafone-mobile-connect_2.00.00-1_all.deb”.

İlk önce **Modeswitch** pakedini kurun, daha sonra **Vodafone Mobile Connect**'i komut satırında aşağıdaki komutları yazarak kurun:

```
sudo dpkg -i usb-modeswitch_0.9.7_i386.deb
sudo dpkg -i vodafone-mobile-connect_2.00.00-1_all.deb
```

Eğer **Vodafone Mobile Connect**'in kurulumundan sonra çözülmemiş bağımlılık problemleri hakkında uyarı alırsanız bunları aşağıdaki komut yardımıyla düzeltin.

```
sudo apt-get -f install
```

Her şey yüklendikten sonra modeminizi bağlayın ve komut satırında **vodafone-mobile-connect-card-driver-for-linux** kodunu çalıştırarak sürücülerinizi başlatın.

Vodafone Mobile Connect başladıktan sonra, ilk sefere mahsus olmak üzere yapılandırma ayarlarınızı girmeniz istenecek.

Burada **apn**'i "internet" olarak değiştirin, **"Use Static Nameserver"**'i (statik ad sunucusu) kapatın, **username**'i (kullanıcı adı) ve **password**'ü (şifre) "vodacom" (örnekte Vodacom kullanıldığından) olarak değiştirin, daha sonra ayarlarınızı kaydetmek için "connect"e (bağlan) tıklayın.

Vodafone Mobile Connect uygulamasını kapatın. Sistem çubuğundaki ağ simgesine tıkladığınız zaman **"Mobile Broadband"**ın bir bölüm olarak eklenmiş olduğunu göreceksiniz. 3G kartınızla internete bağlanmak için, sisteminizdeki ağ simgesine tıklayın ve **"Mobile Broadband"** bölümü içindeki **"Vodacom"**u seçin; bağlantınızı kesmek için ağ simgesine tıklayıp **"Mobile Broadband"** bölümü içindeki **"Disconnect"**'i (bağlantıyı kes) seçin.

PYTHON LIBRARY PATH ERROR (PYTHON KİTAPLIK YOLU HATASI)

Eğer "vodafone-mobile-connect-card-driver-for-linux" çalışırken **"ImportError: No module named vmc.common"** (İçeri aktarım hatası: vmc.common isiminde bir modül yok) hatası alıyorsanız, uygulamanın Python betiklerinin (script), onun Python betiklerini (script) barındıran **"vmc/common"** klasörünü bulmasını sağlamak için bazı değişiklikler yapmanız gerekiyor:

"/usr/bin/upgrade-vmc-plugins" dosyasında değişiklik yapın (Bu, "vodafone-mobile-connect-card-driver-for-linux" yürütüldüğü zaman çağırılacak betiktir.)

```
sudo nano /usr/bin/upgrade-vmc-plugins
```

Aşağıdaki satırlar direkt olarak **"import shutil"** satırının altına eklenecek:

```
import sys
sys.path.append('/usr/lib/python2.5/site-packages');
```

Daha sonra, **"/usr/share/vodafone-mobile-connect/gtk-tap.py"** dosyasında değişiklik yapılacaktır:

```
sudo nano /usr/share/vodafone-mobile-connect/gtk-tap.py
```

Aşağıdaki satırlar direkt olarak **"import signal"** satırının altına eklenecek:

```
import sys
sys.path.append('/usr/lib/python2.5/site-packages')
```

CONFIGURATION FILE ERROR (YAPILANDIRMA DOSYASI HATASI)

Varsayılan yapılandırma şablonunun yapılandırma dosyası gibi bir kopyasını oluşturmak için şu komutu çalıştırın ("USERNAME" yazan yeri kendi kullanıcı adınız ile değiştirerek):

```
sudo cp /usr/share/vodafone-mobile-
connect/resources/templates/vmc.cfg.tpl
/home/{USERNAME}/.vmc2/vmc.cfg
```

Daha sonra yapılandırma dosyasının izinlerini değiştirip "world-writable" yapın:

```
cd ~
sudo chmod 777 .vmc2
cd .vmc2
sudo chmod 777 * -R
```

DATA SCHEMA ERROR (BİLGİ ŞEMASI HATASI)

Eğer **"SQLiteError: ... caused <class 'sqlite3.OperationalError': near 'indexed': syntax error>"** hatasını alırsanız, **Vodafone Mobile Connect** veritabanı şeması (schema) oluşturma betiğinde (script) bazı değişiklikler yapmanız gerekecek:

SQLite şeması betik dosyasını değiştirmek üzere açın (Bu örnekte nano editor kullanılıyor.):

```
sudo nano /usr/lib/python2.5/site-
packages/vmc/contrib/axiom/_schema.py
```

Daha sonra indexed (tırnak işaretli) olan bütün örnekleri "indexed" (çift tırnak işaretli) olarak değiştirin.

Çeviri: *Yalçın Öztekin*

yalcin@root.linuxmint.org.tr

SYSTEM RESCUE CD

Murat Cebir

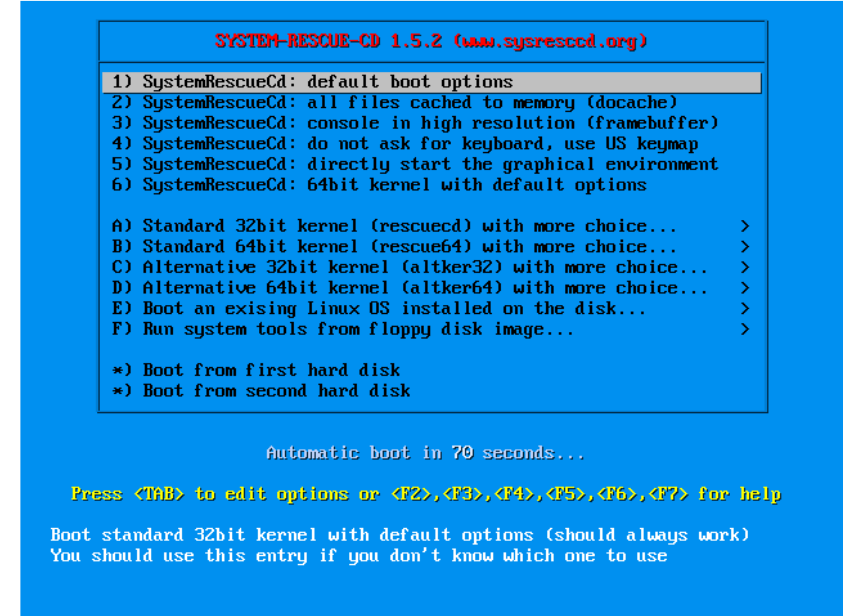
ELENDİL'İN IŞIĞI

Yüzüklerin Efendisi Yüzük Kardeşliği filmini seyretmişsinizdir. Filmi hatırlayacak olursanız, Lothlorien'li Galadriel güç yüzüğünü yok etmek için Hüküm Dağı'na giden Frodo Baggins'e Elendil'in Işığı'nı vererek şöyle der: "Size Elendil'in Işığı'nı, biricik yıldızımızı veriyorum. Karanlık yerlerde, tüm diğer ışıklar söndüğünde yolunuzu aydınlatсын."

Bir Linux kullanıcısı olarak en karanlık anımız hangisidir? Elbette bilgisayarımızın güç düğmesine basıp GRUB ekranımızı beklerken hiçbir şey olmaması ya da bir hata mesajı almamızdır. İşletim sistemimize ulaşamadığımız an neler hissettiğimizi anlatmak için ne bizim dilimiz döner, ne de bunu yüreğimiz kaldırır. Sistemi nasıl kurtaracağız? Hadi sistemden vazgeçtik; olmazsa olmaz dediğimiz önemli belgelerimizi, filmlerimizi veya müzik dosyalarımızı ne yapacağız? Bu "en karanlık" anda Mint çalışan CD'den başka bir yardımcımız daha var. Üstelik daha kapsamlı, daha çok yardımcı programı içinde barındıran System Rescue CD.

System Rescue CD (SRC) adı ile müsemma, Linux dağıtımlarını kurtarmak ya da onarmak için tasarlanmış Gentoo tabanlı bir sistemdir. Çalıştırılabilir CD ve/veya USB olarak kullanabileceğiniz SRC, XFCE masaüstü yöneticisini kullandığı için oldukça hafiftir ve işlemcinizi çok az kullanarak çalışır. Masaüstü bilgisayarlarınızda kullanabileceğiniz gibi Linux sunucularınızda da gönül rahatlığı ile bir kaza veya çökme anında SRC'ye başvurabilirsiniz.

İçinde birçok kullanışlı uygulamayı barındıran SRC; EXT2, EXT3, EXT4, ReiserFS, Reiser4FS, BTRFS, XFS, JFS, VFAT, NTFS, ISO9660 dosya sistemlerini destekler.

SİSTEM PROGRAMLARI

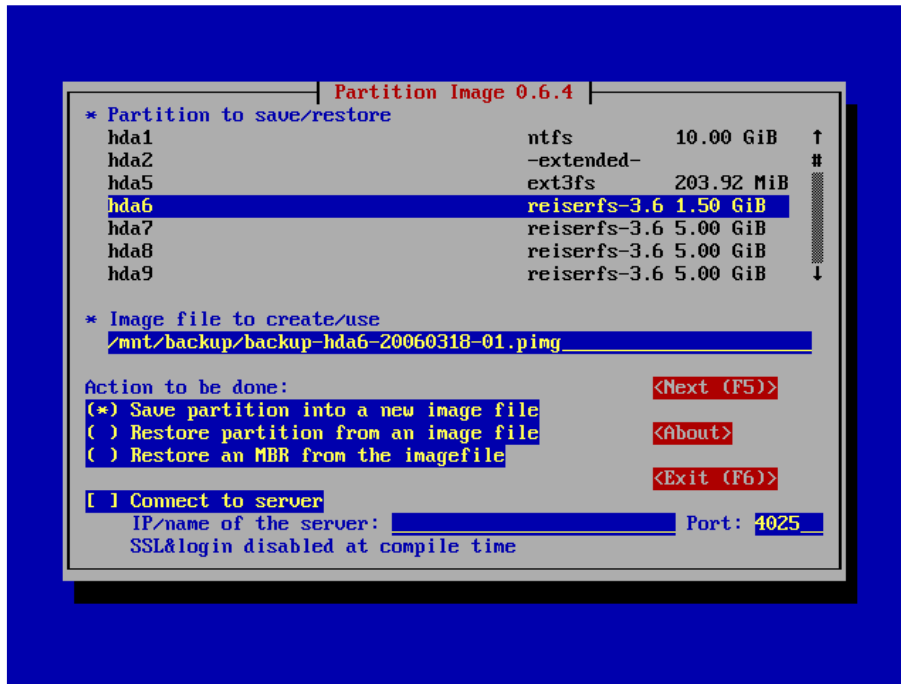
SRC ile birlikte sisteminizi kurtarma ya da onarma işleri için kullanabileceğiniz birçok program elinizin altında. SRC programlarını iki ana başlık altında toplayabiliriz: Kurtarma programları ve sistem programları.

KURTARMA PROGRAMLARI:

Sfdisk: Linux Mint'i kurduktan sonra sisteminizde yüklü olan bu program, sisteme ulaşamadığınız zaman SRC ile kullanımınıza hazır. Çoğunuzun bildiği Gparted programına benzer ancak sfdisk konsol üzerinden kullanılan bir programdır. Sabit diskiniz üzerinde istediğiniz değişiklikleri sfdisk ile yapabilirsiniz.

FSArchiver: Dosyalarınızı sıkıştırıp farklı sistemlere yükleyebilmenizi sağlayan bir programdır. ".lzma" ile sıkıştırma yaptığı için oldukça hızlı iş gören program, dosyalarınızı arşivlemek gibi bir tercihiniz varsa mutlaka denemeniz gereken bir alternatif.

Partimage: Açık kaynak kodlu bir yazılım olan Partimage bir disk yedekleme programıdır. Virüs yüzünden sisteminize ulaşmadığınızda sabit diskinizi görüntü (image) dosyası olarak CD veya DVD'ye kayıt edip kurtarmanıza yardımcı olur.

TestDisk: Popüler bir yazılım olan TestDisk bir disk kurtarma aracıdır. Boot edilemeyen sistemleri ve kayıp sabit disk bölümlerini onarabildiği gibi sisteminizin boot edilen bölgelerini de onarmanıza yardımcı olur. FAT, NTFS ve EXT2 dosya sistemlerinde silinmiş dosyaları da kurtarabilir.

PhotoRec: Kayıp video, fotoğraf ve arşivlerinizi kurtarabilen bir yazılım.

Lftp: Konsol üzerinden çalışan bir dosya transfer programı. Kurtarmak istediğiniz dosyalarınızı kayıt edecek bir CD veya USB belleğiniz yoksa dosyalarınızı Lftp kullanarak başka bir yere transfer edebilirsiniz.

SİSTEM PROGRAMLARI:

Gparted: Açıklamaya gerek var mı bilmiyorum ama sabit diskinizi bölümlemeyi çocuk oyuncağı haline getiren meşhur yazılım. Kolay kullanılabilen arayüzü ile sabit diskinizi bölümler, siler, yeniden boyutlandırır ve dosya sistemini değiştirebilir.

GNUParted: Gparted'dan sonra pabucu dama atılan disk bölümleme aracı.

GRUB ve Lilo: Mint çalışan CD ile de düzenlemeler yapabileceğimiz GRUB programı. Ancak bazı sistemler Mint'den farklı olarak Lilo önyükleyicisini kullanır ki Lilo düzenlemek için gerekebilir. "Windows GRUB'unuzu bozduysa bunlarla düzeltebilirsiniz." denmiş ki biz de ekleyelim: "Allah Windows'a muthaç etmesin." :)

Bütün bu kullanışlı yazılımların yanısıra, SRC'de hemen hemen tüm dosya sistemlerinin araçları mevcut. EXT2/3/4 için e2fsprogs, ReiserFS için reiserfsprogs ve reiser4progs, NTFS için ntfsprogs ve NTFS-3g-AR, XFS için xfsprogs ve FAT/VFAT için dosfstools. SRC'nin dosya sisteminizi tanınamaması gibi bir şeyi düşünmeyin bile. SRC ile dosyalarınız üzerinde istediğiniz her işlemi yapabilirsiniz.

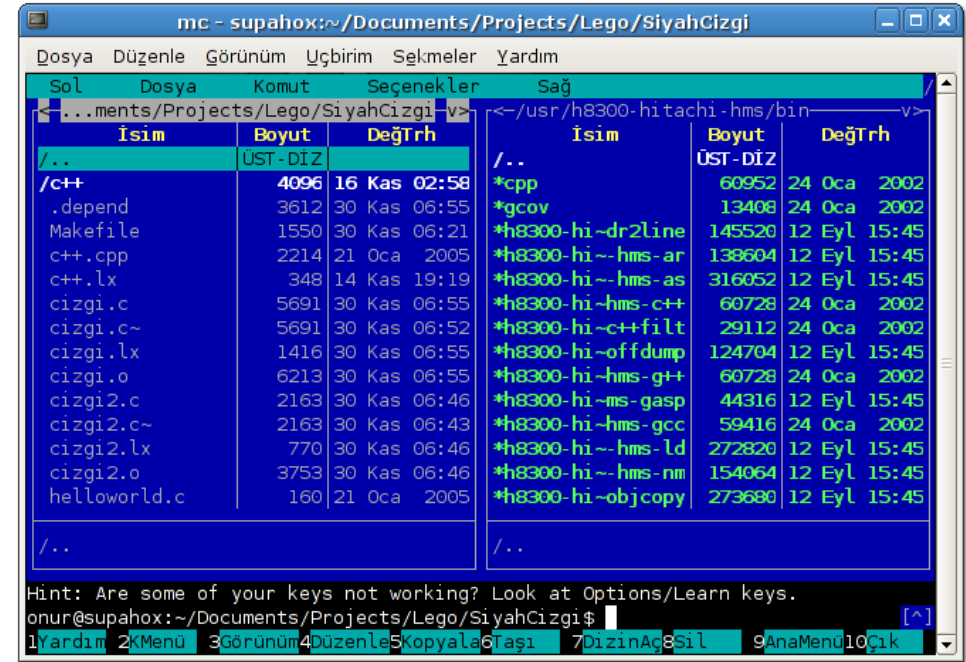
Sisteminizi kurtarma işlemi sırasında sistem dosyalarınızı düzenlemeniz gerekebilir. SRC size bu konuda da çok çeşitli editör programları ile yardıma hazır. nano, vim, qemacs ve leafpad metin düzenleyicileri ile sistem dosyalarınızda yapmak istediğiniz değişiklikleri kolayca gerçekleştirebilirsiniz.

Görüldüğü üzere kullandığımız dağıtım her ne olursa olsun, çalışan CD ile yapamayacağımız birçok işlemi bize mümkün kılan SRC her eve lazım bir sistem. Sadece 250 MB boyutunda olan fakat yaptığı işleri kendisinden büyük olan SRC'yi elinizin altında bulundurmanız sizin için yararlı olacaktır. Çalışan CD varken ne gerek var, diye düşünenlere de bir hatırlatmamız olsun. Madem ki çalışan CD'ler sizin için her şeyi yapabilir diye düşünüyorsunuz, o zaman neden System Rescue CD, Distrowatch'ın listesinde uzun zamandır var?

DAHA FAZLASI:

CD ve DVD yazdırmak için mkisofs yazılımı, NFS, Samba, Lynx gibi ağ araçları nmap, netcat ve nslookup gibi ağ yönetim yazılımları da SRC içinde bulunmaktadır. Midnight Commander ve Clamav Antivirüs programları da cabası.

Murat Cebir

murat.dixieflatline@gmail.com

SLACKWARE LINUX RÖPORTAJI

Suat Alpoğlu

SLACKWARE LINUX

“1992 yılında Patrick Volkerding tarafından yaratılan Slackware Linux, hâlen geliştirilen en eski Linux dağıtımıdır.

Grafiksel yapılandırma araçları ve basit arayüzler sunmaktan ziyade, sizin Linux'a aşina olmanızı bekleyen bir yapıya sahiptir. Diğer dağıtımlar geliştirmesi zor fakat kullanması kolay arayüzler sunarken, Slackware'de her şeyi yapılandırma dosyalarına bizzat el atarak halletmeniz gerekir. Bundan dolayı Slackware kullanmayı düşünen acemiler Linux öğrenmek için zaman harcamaya hazır olmalıdırlar.

Yüksek düzeyde kararlı ve güvenli bir yapısı vardır, sunucu olarak kullanmaya son derece uygundur.

Deneyimli Linux yöneticileri onu, dağıtım üreticilerinin çeşitli yamaları ve eklentilerinin azlığından dolayı hatasız ve kararlı bulurlar. Yeni sürümlerinin dağıtım sıklığı düşüktür (yaklaşık yılda bir kez) ancak güncel paketleri her zaman bulunabilmektedir.

Slackware, Linux ile ilgili derinlemesine bilgi sahibi olmak isteyenler için ideal bir dağıtımdır.”

Alıntı: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Slackware>

Birçok yerde Slackware hakkında araştırma yaptığınızda bulabileceğiniz bilgi yukarıda yazılanlardan fazlası olmayacaktır fakat Slackware, kullanıcıları için asla bu kadar basit olmamıştır.

Slackware kullanıcıları için sadelik ve istikrar her zaman olağanüstü bir önem taşımıştır. Slackware özel bir dağıtımdır; köklerine sıkı sıkıya bağlı, kendi karakteristik özellikleri olan, kullanan kişilerin hayatında bir Linux dağıtımından çok daha fazlasıdır. Slackware Türkiye'nin kurucusu Cihan Ayyıldız'ın da dediği gibi Slackware kullanıcıları için “Slackware sadece bir Linux dağıtımı değil, bir yaşam tarzının yansımasıdır”.

Kendim de bir Slackware kullanıcısı ve hayranı olduğum halde sanırım size onu en iyi Slackware Türkiye'nin kurucusu Cihan Ayyıldız ile yaptığım röportaj anlatacağım.

S.A.: Sizi tanıyabilir miyiz?

C.A.: Adım Cihan AYYILDIZ. Aslen İzmirliyim fakat işim gereği Ankara'da çalışıyorum. Uluslararası bir güvenlik firmasında sistem ve ağ yöneticisiyim. Yaklaşık 10 senedir koyu bir açık kaynak fanatığıyım. Linux ile ilk tanışmam (Aslında UNIX denebilir.) Digital UNIX ile oldu. Daha sonrasında Slackware. Açık kaynak bana özgürlüğü ifade ediyor. Yapabilecekleriniz hayallerinizle sınırlı. Yapabileceklerinizin hayallerinizle sınırlı olduğu bir dünya Linux.

S.A.: Slackware Türkiye nasıl kuruldu?

C.A.: Slackware Türkiye 2006 yılında dört kafadar tarafından kuruldu. Aslında hepimiz Slackware kullanıcısıydık. Ve o zamanlar en çok kaynağından derlediğimiz özel yazılımların kütüphane sorunlarıyla karşılaşılırdık. Bu konuda da Slackware dağıtımında daha önce benzer yazılım kullananların yaşamış oldukları problemleri araştırıyorduk. Bu, epey zor bir iş ve Türkiye'de bu sorunu yaşayan tek kişi değilizdir herhalde diye bir tahmin yürüttük. Slackware Türkiye daha çok paylaşım, yardımlaşma ve tanıtım amaçlarıyla kuruldu. Altyapımız desteklemediği için tam olarak bir resmi yansılık (mirror) alamadık. Şu an gerekli şartlar sağlandı ve altyapımız müsait durumda, yansılık için temas halindeyiz.

Slackware ekibi ile irtibat kurduk ve Türkiye'de böyle bir oluşum için izin istedik. Kendilerinden olumlu cevap alınca bu cevabımızı Linux Kullanıcıları Derneği'ne ilettik. Alan adı tahsis ve barındırma konularında yardımcı oldular.

S.A.: Slackware Nedir?

C.A.: Slackware aslında bir yaşam tarzıdır. Sade, klasik, tekdüze bir hayat tarzı gibi. Oldskool diye tabir edilen ve üzerinde sadece olması gerekenlerin bulunduğu, diğer bir deyişle “sade” ve sade olduğu için de güçlü, kararlı bir dağıtımdır.

Diğer dağıtımlar gibi ağzıyla kuş tutmaz, size sizin istediğinizi verir. Aslında sadece bir altyapıdır da diyebiliriz. Karmaşıklık ile kararlılık hayatın her alanında birbirine tezattır. Slackware bu mantıkla sizin isteğinizle şekillenecek güçlü bir altyapıdır. Bu yüzdendir ki birçok dağıtım Slackware üzerine geliştirme yapar (Truva Linux gibi) ve asla tabanını gizlemez, saklamaz, hatta bundan gurur duyar. Hatta Slax gibi, dünyaca ünlü Live Linux gibi.

S.A.: Neden Slackware kullanıyorsunuz?

C.A.: Cevabı basit. Sadece istediğimi almak için. Örnek olarak ağ uygulamalarında Slackware kullanırım. Internet Gateway ve VPN geçidi olarak. Zaten şu anda herkesin bildiği dünya devi Juniper Networks bile yönlendirme cihazlarında UNIX tabanını kullanır. Şu anda tam 8 senedir susmadan çalışan bir 166mmx sunucum bunu ispatlar nitelikte.

S.A.: Slackware hangi paket yöneticisini kullanıyor ya da neden paket yöneticisi kullanmıyor?

C.A.: Slackware paket yöneticisi olarak herkesin “pkgtool” olarak bildiği kendi paket yöneticisini kullanır. (.tgz uzantılı dosyalar yeni sürüm ile beraber. txz oldu.) Aslında buna ne kadar paket yöneticisi demek doğru olur, tartışılır. Slackware bu aracı sadece sisteminizde yüklü olan yazılımları ekleyip silmek ve güncellemek amacıyla çıkarmıştır. Paket bağımlılığı yoktur. Yazılımların kurulması için gerekli olan kütüphane ve paketlerin sizin tarafınızdan biliniyor olması gerekir ki kurabilesiniz. Aslında son kullanıcılar için şu an paket bağımlılığı olmayan bir sistem kâbus gibi. İnanılmaz büyük bir dünya olan açık kaynak dünyasındaki yüz binlerce yazılımın yüz binlerce pakete ihtiyaç duyması ilk etapta sizi korkutabilir. Fakat içine girdiğinizde başarıyla çıkarsanız çok geniş bir bilgi dağarcığına sahip olduğunuzu göreceksiniz.

S.A.: Sizce Slackware kullanmak bir ayrıcalık mı?

C.A.: Kesinlikle. Basiti herkes yapar. Hayatında araba kullanmamış birisine otomatik vites bir araba kesinlikle vazgeçemeyeceği bir şeymiş gibi gelir. Ama bence arabanın zevki düz vites ile çıkar. Genelde ileri düzey kullanıcılar ve geliştiricilerin tercih ettiği bir dağıtım olduğunu zaten ayrıcalık olarak tanımlayabiliriz.

S.A: Slackware birçok yerde anlatılırken dağıtımın paket yöneticisi kullanmaması, grafik ekran kurulumunun olmaması, çalışan CD olarak açılmaması, kullanım zorluğu gibi yönleri onun eksi (-) yönleri olarak ifade ediliyor. Siz bu fikre katılıyor musunuz?

C.A.: Bence bunlar eksileri değil, Slackware dağıtımını Slackware yapan unsurlarıdır. Önceki açıklamalarımdaki gibi fazlasına ihtiyaç duyan bunu zaten yapar. Slax örneği veya Truva Linux gibi. Kurulumu aksine çok kolaydır. Nedeni sadece temel Linux kuruyor olmanız. Diğer dağıtımlarla karşılaştırıldığında ve sadece pencerelerle çalışan son kullanıcılar için kesinlikle eksi diye tabir ettikleri noktalar vardır. Fakat bunlar Slackware ekibi için yapılamaz değildir. Slackware dağıtımının hitap ettiği kesim için ise olmazsa olmaz artıları diyebiliriz.

S.A.: Bir söz var “If you learn Red Hat, you'll know Red Hat. But if you learn Slackware, you'll know Linux.”. Bize bunu biraz açıkla mısınız? Neden Slackware’i bilmek Linux’u bilmektir?

C.A.: Basit. Eğer arabayı otomatik vites ile öğrenirseniz sadece otomatik vites kullanabilirsiniz. Ama arabayı düz vites ile öğrenirseniz otomatik vites araba size “çarpmış arabalar” gibi gelecektir. Aslında daha önce de verdiğim bu örnek çok güzel açıklıyor her şeyi. Slackware temeli sunar, geri kalanı size bırakır. Çabalayıp üzerinde harikalar yaratmak size kalır. Ve yaratabiliyorsanız da size ciddi bir bilgiyi zaten edindirmiştir.

S.A.: Slackware kurmak, denemek isteyenler için yeterince Türkçe kaynak olduğunu düşünüyor musunuz? Bu konuda çalışmalarınız var mı?

C.A.: Aslında yeterince kaynak yok. Slackbook adında çok geniş bir e-kitabı var. İlk önce bunun Türkçeleştirme çalışmalarına başladık. Fakat tahmin ettiğimiz gibi yeterli ilgi görmedi. Hitap ettiği kesim itibariyle bu dağıtım daha çok ileri düzey ipuçları dediğimiz noktalarda paylaşıma rağbet görüyor. Çok fazla yabancı kaynak olduğunu düşünüyorum, yeterli bir fanatik kitlesine sahip. Fakat biz genelde yeni başlayanlar ve gerçekten derin bir şekilde uğraşarak öğrenmek isteyenler için Slackware dağıtımını ısrarla öneriyoruz.

S.A.: Slackware kullanmak isteyenlere tavsiyeniz, söylemek istedikleriniz nelerdir?

C.A.: Sabır. Başka bir tavsiyem yok. Gerçekten Linux'a ilgi duyanlar ve öğrenmek isteyenler için çok iyi bir öğretici.

S.A.: Zaman ayırdığınız ve çalışmalarınızdan dolayı sizin nezdiniz de Slackware Türkiye ekibine teşekkür ederiz.

Suat Alpoglu

suat@root.linuxmint.org.tr

MENÜ LOGOSU VE WINDOWS TUŞU

Yalçın Öztekin

24x24 PİKSEL SINIRI OLMADAN MENÜ LOGOSU DEĞİŞTİRME VE WINDOWS TUŞUNA GÖREV ATAMA

Linux sistemleri kullanıcılarına taraflı tarafsız herkesin hemfikir olduğu gibi geniş bir özgürlük alanı sunuyor olmakla beraber bazı kişiselleştirmelerde ne yazık ki fazladan ayarlar yapmak gerekebiliyor. Açıkçası, yapılması gereken ve oldukça basit olan bu ayarlar, ön tanımlı olarak bir tema ve yanında 1-2 seçenek verip kullanıcıyı kısıtlayan işletim sistemlerini uzun süre kullananlar için çok da büyük engeller değil.

Bu yazıda anlatacağım ayarlar; Linux Mint ve Ubuntu ana menü simgelerini 24x24 piksel sınırına bağlı kalmadan değiştirme ve klavyelerde bulunan, herhangi bir işlevi olmayan Windows tuşunu ana menüyü açmasını sağlayacak şekilde atayabilme. Olması gerekenler sadece; üzerinde Windows tuşu olan bir klavye (En kolayı bu olsa gerek.) ve <http://gnome-look.org/> gibi internet sitelerinden indirilecek bir menü simgesi (png uzantılı).

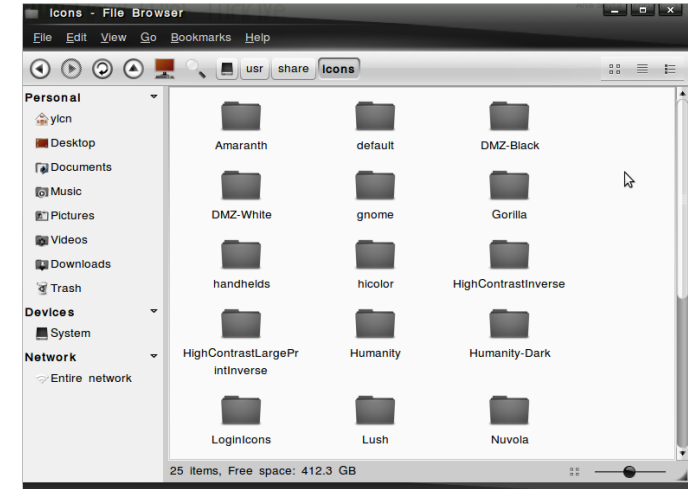
MENÜ SİMGESİNİ DEĞİŞTİRME

Menü simgeleri birçok yardımcı programla değiştirilebilmekte ancak resim 24x24 piksel boyutundan büyükse hata vermektedir. Bu, çoğu kişi için sorun değil gibi gözükse de örneğin oval bir simge kullanımına izin verilmemesi can sıkıcı bir durum.

İlk olarak yapılması gereken; hali hazırda hangi simge setinin kullanıldığının bulunması. Eğer kullandığınız simge setini bilmiyorsanız **Sistem > Tercihler > Görünüm** yolunu izleyerek tema seçimine girip, kullanılan tema üzerine bir kere tıkladıktan sonra "Özelleştir" butonuna basıp sonra da Simgeler sekmesine tıklayarak hangi setin yüklü olduğunu öğrenebilirsiniz.

İstenen simge indirildikten sonra eğer sıkıştırılmış formattaysa, resmi herhangi bir yere çıkartmak gerekiyor. Bu işlemi sürükle-bırak yöntemiyle yapabilirsiniz. Eğer sisteminiz sıkıştırılmış dosya uzantısını tanımiyorsa bu sorunu çözmek için kullanılabilecek birçok açık kaynak kodlu program ücretsiz olarak depolarda ve internette mevcut.

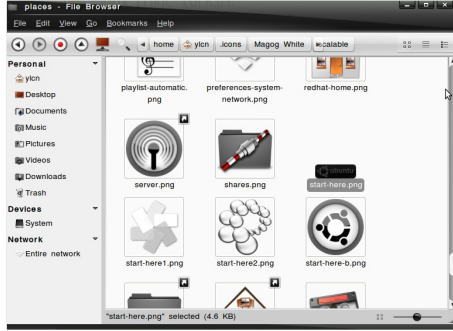
Şimdiki aşama, menü simgesi olarak kullanmak istenen resmin isminin değiştirilmesi. Resmin üzerine sağ tıklayarak "**Yeniden Adlandır**"ı seçip yeni ismi "**start-here.png**" (tırnak işaretleri olmadan) olarak belirliyoruz. İsmi değiştirdikten sonra kullandığımız simge setinin olduğu klasörü bulmamız gerekiyor. Eğer simge seti sonradan yüklenmişse **"/home/kullanıcı_adı/.icons/"** yoluyla, eğer burada yoksa **"/usr/share/icons/"** altından yüklü olan setlere ulaşılabilir.

Not: Eğer dosya yöneticisinde .icons isimli klasörü bulamıyorsanız muhtemelen gizli dosyalar görünümüne kapalıdır. Bunu açmak için "Görünüm menüsünden "Gizli Dosyaları Göster" seçeneği aktifleştirilmelidir.

Simge olacak resmi kopyalayacağımız klasör tam olarak;
 "/home/kullanıcı_adi/.icons/simge_seti_adi/scalable" ya da
 "/usr/share/icons/simge_seti_adi/scalable/" şeklinde gözükecektir.

Uyarı: kullanıcı_adi kısımlarının bilgisayarınızın kullanıcı ismiyle, simge_seti_adi'nın da kendi kullandığınız simge setinin adıyla aynı olduğundan emin olun.

Bundan sonra tek yapılacak şey; "**start-here.png**" isimli dosyanın yedeğini alıp kendi oluşturduğumuz "**start-here.png**" dosyasını "**scalable**" klasörüne kopyalamak olacak. Hepsi bu kadar. Yeni menünüzü görebilmek için Uçbirim'i açıp:

```
pidof inetd gnome-panel
```

komutunu girerek GNOME panelin işlem kodunu öğrenip, tekrar Uçbirim içinde:

```
kill <panel kodu>
```

yazarak panelinizi kapatıp tekrar başlatabilirsiniz. Oturumunuzu kapatıp yeniden açmak da bir çözüm olarak kullanılabilir.

Not: Eğer kill komutundan sonra panel tekrar açılmaz ise Alt+F2 tuşlarına basıp gelen pencereye "gnome-panel" yazılması yeterli olacaktır.

WINDOWS TUŞUNA MENÜ AÇMA İŞLEVİ KAZANDIRMA

Linux içinde kısayolları atayabilmemize yarayan bir araç bulunmasına rağmen bu araç bazı tuşlar için kullanılmaya çalışıldığında işe yaramamakta. Bunlardan biri de Windows tuşu ve bu tuşun işlevsizliği Linux kullanıcılarını rahatsız edebilecek bir durum.

Windows tuşuna atama yapabilmek için sadece "Uçbirim" ve "Yapılandırma Düzenleyici"den faydalanacağız ve hiçbir dosya içinde düzenleme yapılmayacak.

İlk yapılması gereken bilgisayarın klavyesindeki Windows tuşunun sistemimizdeki ismini bulmak olacak. Bu isim klavye modellerine göre değişiklik gösterebileceğinden örnekteki değerleri değiştirmenizi tavsiye ediyorum.

Tuş ismini bulmak için Uçbirim'e girip:

```
xev
```

kodunu yazmamız gerekiyor. xev komutunun özelliği, Uçbirim üzerinden o anda yapılan her şeyin (basılan tuşlar, fare, pencereler vs) bilgisine ulaşmamızı sağlaması. Bu nedenle xev komutundan sonra başka işlemler yapmadan sadece Windows tuşuna basmak daha sağlıklı sonuç verecektir.

xev komutu verilmiş Uçbirim içinde Windows tuşuna basıldığında şöyle bir sonucun gözükmesi gerekiyor:

```
KeyPress event, serial 35, synthetic NO, window 0x1400001,
root 0x15d, subw 0x0, time 722423522, (-1007,718), root:(481,736),
state 0x0, keycode 133 (keysym 0xffeb, Super_L), same_screen YES,
XLookupString gives 0 bytes:
```


MENÜ LOGOSU VE WINDOWS TUŞU

Linux Mint Türkiye Elektronik Dergisi Root

```

yalcin@yalcinpb: ~
File Edit View Terminal Help

root 0x15d, subw 0x0, time 17837733, (-514,48), root:(672,74),
state 0x10, keycode 61 (keysym 0x2f, slash), same_screen YES,
XLookupString gives 1 bytes: (2f) "/"
XFilterEvent returns: False

KeyPress event, serial 36, synthetic NO, window 0x5200001,
root 0x15d, subw 0x0, time 17839812, (-514,48), root:(672,74),
state 0x10, keycode 45 (keysym 0x6b, k), same_screen YES,
XLookupString gives 1 bytes: (6b) "k"
XmbLookupString gives 1 bytes: (6b) "k"
XFilterEvent returns: False

KeyRelease event, serial 36, synthetic NO, window 0x5200001,
root 0x15d, subw 0x0, time 17839864, (-514,48), root:(672,74),
state 0x10, keycode 45 (keysym 0x6b, k), same_screen YES,
XLookupString gives 1 bytes: (6b) "k"
XFilterEvent returns: False

FocusOut event, serial 36, synthetic NO, window 0x5200001,
mode NotifyNormal, detail NotifyNonlinear

PropertyNotify event, serial 36, synthetic NO, window 0x5200001,
atom 0x156 (_NET_WM_ICON_GEOMETRY), time 17860561, state PropertyNewValue

```

Burada kırmızı olan yerler tuşun kodu ve ismidir. Bundan sonraki işlemlerde burada yazan ismi kullanacağız.

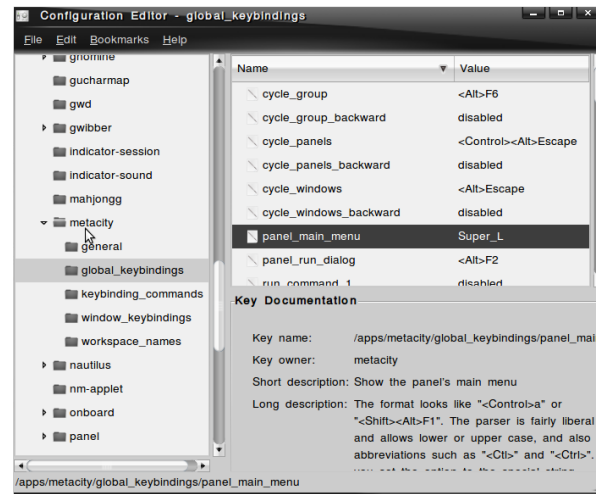
Görev ataması yapabilmek için yararlanılacak program "Yapılandırma Düzenleyici" olacak. Depolardan programın menü kısayolu indirilebileceği gibi Uçbirim'e;

gconf-editor

kodu verilerek de programa erişim sağlanabilir.

Yapılandırma Düzenleyici'yi açtıktan sonra izlenecek yol **apps>metacity>global_keybindings** şeklinde olmalıdır. global_keybindings'in üzerine tıklandığında sağ tarafta bazı kısayol tuş ayarlarını göreceksiniz. Bu kısayol komutlarından bize lazım olanı "**panel_main_menu**". İlk açıldığında menü için ön tanımlı olarak büyük ihtimal Alt+F1 gelecektir.

Son yapacağımız işlem; panel_main_menu yazan satırda kısayol eklemek için gerekli olan alana (resimde Super_L yazan yer) çift tıklayıp alanı düzenlenebilir yaptıktan sonra daha önce "xev" komutu ile elde etmiş olduğumuz Windows tuşunun ismini girmek. Bunu da yazdıktan sonra başka bir kayıt ya da fazladan herhangi bir işleme gerek yok. Yapılandırma Düzenleyici'yi başka bir işlem yapmadan kapatabilirsiniz. Artık Windows tuşuna basıldığında menü açılacak ve herhangi bir işlevi olmayan bu tuşa yararlı bir özellik kazandırmış olacaksınız.

Yalcın Öztekin

yalcin@root.linuxmint.org.tr

YOUTUBE-DL

Suat Alpoğlu

YOUTUBEDL

Küçük, basit ve çalışıyor; aslında youtube-dl için söylenebilecek fazla bir şey yok. Youtube-dl'in karmaşık menüleri yok, videonun üzerine gelince açılan pencereleri yok, belki nereye kaydetmek istediğinizi de sormuyor ama amacınız sadece hoşunuza giden bir videoyu kaydetmekse evet çalışıyor. Ubuntu depolarından kolayca kurabileceğiniz bu küçük program Youtube'da yayınlanan videoları indirmenizi sağlıyor. Program videoları MP4, FLV gibi birçok biçimde indirmenize olanak tanıyor.

KURULUM

```
sudo apt-get install youtube-dl
```

KULLANIM

Videoyu indirmek için:

```
youtube-dl http://www.youtube.com/watch?v=ornekvideo
```

Kullanıcı adı ve şifre ile giriş yaparak video indirmek için:

```
youtube-dl -u kullanıcıadi -p şifre  
http://www.youtube.com/watch?v=ornekvideo
```

Videoyu istenilen biçimde indirmek için:

```
youtube-dl -o dosyaadi.flv  
http://www.youtube.com/watch?v=ornekvideo
```

Videoyu tüm biçimlerde indirmek için:

```
youtube-dl --all-formats  
http://www.youtube.com/watch?v=ornekvideo
```

Yardım dosyasını ve diğer indirme seçeneklerini görüntülemek için:

```
youtube-dl --help
```


Suat Alpoğlu

suat@root.linuxmint.org.tr

HADRON LINUX RÖPORTAJI

Cüneyt Hayrullah

Hadron Linux geliştiricisi Burak Sezer, Root ekibinin proje hakkında hazırlamış olduğu soruları Root okuyucuları için cevapladı.

Soru-1: Öncelikle proje hakkında bize kısa bir bilgi verebilir misiniz?

B.S.: Hadron kolay kullanımlı, hızlı, esnek, güvenilir, işlevsel, modüler ve taşınabilir bir Linux dağıtımı oluşturma projesidir. Esas amacı USB belleğinizde konforlu bir Linux dağıtımı taşıyabilmenizi sağlamaktır. Gerçek bir kurulum işlemi gerekmez, oldukça basit işlemlerle her türlü ortamdan çalıştırılabilir; USB belleğinizden, kullandığınız Linux dağıtımı üzerinden, ayrı bir sabit disk bölümünden ya da CD-ROM'dan rahatlıkla kullanabilirsiniz.

Soru-2: Bu projeye başlama amacınız nedir?

B.S.: Projeye başlama amacım biraz karışık aslında, daha doğrusu pek çok faktör var. En önemli faktör öğrenmek; projeye başlamadan evvel oldukça boş vakitler geçirdim bilgisayar karşısında. Bir projeniz olunca mecburen araştırıyor ve öğreniyorsunuz. Bu sizi hem zihinsel açıdan diri tutuyor, hem de birşeyler üretmiş oluyorsunuz.

İkinci ve en nesnel, en mantıklı sebep ise bir önceki sorunuzda belirttiğim esnek, güvenilir, işlevsel ve taşınabilir (cepte yani) bir Linux dağıtımını oluşturma düşüncesi. Burada anahtar sözcük taşınabilirlik.

Hadron modüler bir yapıya sahip, yani bildiğiniz Linux dağıtımlarındaki gibi paketler yok. Her biri squashfs formatında sıkıştırılmış, birden fazla paket içerebilen modüller var. Ve bunlar herhangi bir yere kopyalanmıyor, sadece bağlanıyor (mount işlemi). Aslında bunlar hiç yeni şeyler değil. Asıl yeni olan bunları modern paket yönetim sistemlerine benzeyen bir sistem içinde yapmak ve bir dağıtım politikası oluşturmak.

Bunlardan başka bir de “tetikleyici” unsur var. Geçen yıl bu günlerde 2 aylığına internetten uzak kalma durumum oldu. Bu dönemde internete bağlı bir bilgisayar bulunca Linux kullanabileceğim bir çözüm aradım. Kısa bir araştırmadan sonra Debian Live'ı indirip kurmaya karar verdim, zamanım çok kısıtlıydı ve bu kısıtlı zaman içinde Debian Live indirmedim. USB üzerinden kullanabileceğim bir dağıtım elde edemeyince yukarıda sıraladığım fikirleri uygulamaya koymaya karar verdim. Tabii o sıralar bu kadar olgun değillerdi. O geceden yaklaşık bir ay sonra ayar kaydetme özelliğini sağlayan ilkel bir sistem elde etmeyi başardım. Yani Türk Telekom'un bizlere reva gördüğü internet hizmetinin yavaşlığı Hadron'u geliştirmemi tetikledi.

Soru-3: Temel olarak neden Gentoo kullanıldı? Artıları ve varsa eksileri nelerdir?

B.S.: Bildiğiniz gibi Gentoo kaynak kodları derleyerek sisteme program kurulumu yapan bir dağıtım. Derleme işlemini yaparken sistemin bütünlüğünü de gözeterek pek çok özelleştirme yapabiliyorsunuz. Bir nevi kendi dağıtımınızı oluşturuyorsunuz.

İşte Gentoo tam da bu noktada bizim için çok önemli, istediğimiz gibi bir sistem derleyip bunu insanlara sunabiliyoruz. Hadron'un paket yönetim sistemi olan Ipms şu an Portage ile beraber çalışıyor, derleme işlemlerini Portage yapıyor. Ipms ile beraber pacman, dpkg, PiSi, rpm ve aklınıza gelecek tüm diğer paket yönetim sistemleri de kullanılabilir, teknik olarak hiçbir engel yok. Sadece backend kodlamaya bakar... Ama bu paket yönetim sistemlerini kullanan dağıtımları tekrar paketleyip sunmaktan daha ileri gidemezsiniz. Gentoo ise tamamen farklı bir dağıtım yaratma imkanı verir.

İşin özünde biz Gentoo'yu taban almıyoruz diyebilirim aslında. Çünkü Gentoo'yu, Hadron'u üretirken sadece buildfarm (derleme çiftliği) olarak kullanıyoruz. Hadron açılış sistemi haricinde herhangi bir Gentoo aracı içermiyor ki openRC'nin Gentoo'ya ne kadar ait olduğu da tartışılır bir konudur.

Gentoo'yu taban almış olmanın bu proje kapsamında bir eksisi yok diye düşünüyorum.

Soru-4: Pardus gibi özel bir paket yöneticisi hazırlamayı düşünüyor musunuz?

B.S.: Hadron'un kendi paket yönetim sistemi zaten var, onu 2009 Ağustos ayında kodlamaya başladım. Önceleri kabuk programlama ile yazıyordum ama bir süre sonra hem Python öğrenmek için hem de daha rahat olur düşüncesiyle Python'a geçirdim tüm kodu. Neredeyse bir yaşında bir proje olarak Ipms; artık düşlediğim pek çok temel işlevi yerine getirebiliyor. Portage sayesinde derlenen paketleri modül tanımlamalarını okuyarak organize ediyor, Hadron üzerinde etkinleştirip (Kesinlikle kurulum terimini kullanmıyorum.) ayarlayabiliyor, kullanımda olan modülleri devreden çıkarabiliyor. Ayrıca modülleri bir depo içinde organize edip uzak kaynaktan modül indirebiliyor, birden fazla depo kullanabiliyor. Yani bildiğiniz paket yönetim sistemi işlevlerini yerine getirmeye çalışıyor.

Soru-5: Bu dağıtımın 64-bit versiyonu var mı? Yoksa ileride çıkarmayı düşünüyor musunuz?

B.S.: Ben dağıtımın x86 koluyla ve temel altyapıyla ilgileniyorum. Gürkan Gür muhtemel bir 64-bit sürüm üzerinde çalışmaya başladı. Ben de ona yardımcı olmaya çalışıyorum düşük düzeyde. 64-bit sürümün istikbali ne olur bilemiyorum ama Gentoo'nun desteklediği tüm platformlar için Hadron sürümleri çıkartmak sadece bir zaman ve iş gücü meselesi.

Soru-6: Desteklenen masaüstü ortamları nelerdir?

B.S.: Pratikte Portage ağacının (resmi Gentoo deposu) içerdiği ve harici depolarda yer alan her program için Hadron modülü yapılabilir. Sadece modül bağımlılıklarını güzel ayarlamak ve depoyu bağımlılıklar yüzünden karman çorman etmemek gerekir. Bu bağlamda bildiğiniz tüm masaüstü ortamları Hadron'a dahil edilebilir. Şu an iş gücünün azlığı dolayısıyla XFCE4, GNOME, LXDE, Awesome, Fluxbox ve Openbox Hadron depolarında bulunuyor. Üzerimdeki yük biraz olsun kalkarsa ilk fırsatta KDE'yi depolara alacağım. Hatta KDE'nin kimi kesimlerce çok sevilen 3.5.10 sürümünü de depolara alabiliriz. Gentoo her ikisinin de aynı sistemde kurulu olmasına müsaade ediyor bildiğim kadarıyla.

Soru-7: Şu aşamada projenin geldiği seviye nedir?

B.S.: Hadron, an itibarıyla 1 yaşında ama iş gücünün azlığı -açıkçası tek geliştirici benim- nedeniyle oldukça yavaş ilerliyor. Tüm altyapıları tasarlamak, kodlamak ve bunları biraz olsun yoluna koyunca tüm sistemi paketleyip modüllerin birbirlerini arasındaki uyumunu sağlamak bana düşüyor. İşten güçten arta kalan zamanlarda çalıştığım için de kaplumbağa hızıyla ilerleyen bir dağıtım ortaya çıkıyor. Ayrıca iş paketleyip internete koymakla da bitmiyor, bunların bir de bakımları var. Hata tespit edilince düzeltmek zorundasınız; sorun basit bir şey de olsa, beni aşıya da stres yaratıyor, zaman alıyor.

Hadron iki pre-alpha sürümünü geride bıraktı, şu an iyi kötü bir kullanılabilirliğe sahip. Fakat son kullanıcı için halen zorlayıcı olabilir. Yakın bir zamanda çıkmasını ümit ettiğim alfa sürüm ise diğerlerinden kullanım bakımından önde olmak zorunda, çünkü bu sürüm sadece yerel kalmayacak ataları gibi. Tüm özgür yazılım camiasına duyurulacak.

Soru-8: Gentoo ile Hadron arasındaki farklılıklar nelerdir? Gentoo yerine Hadron'un tercih edilme sebepleri sizce neler olmalıdır?

B.S.: Hadron ve Gentoo arasında seçim yapmak mümkün değil. Aynı şekilde Hadron'u Arch Linux, Debian, Fedora, Ubuntu ve aklınıza gelen diğer dağıtımlarla karşılaştırmak normal şartlarda mümkün değil. Çünkü Hadron USB belleklerde rahat bir kullanım için geliştirilmeye başlanmış bir dağıtım. Özel bir amaç için özel olarak geliştirilen bir dağıtım yani. Ama normal dağıtımları USB belleğe kurar yine kullanırım diyor olabilirsiniz. Ama ben USB belleğime 10 bin dosya yazmaktansa 3 dosya yazarak GNOME kullanmayı yeğlerim. Ayrıca Hadron'da gerçek bir kurulum işlemi olmadığından normal şartlarda 4GB tutacak bir yazılımı 800MB-900MB'lik bir disk alanı üzerinden kullanabilirsiniz.

Soru-9: Hadron Linux sizce yeteri kadar biliniyor mu?

B.S.: Kesinlikle hayır, bu durumda benim suçluluk payım var elbette ama Türkiye'deki Linux kullanıcıları kitlesinin duyarsız kaldığını düşünüyorum. Daha iyi tanıtım yapabiliyordim tabii ama Fazlamesai'de çıkan haberin tıklanma sayısı şu an 2500'ü geçmiş durumda ve an itibarıyla kadar bana geri dönenlerin sayısı bir elimin parmak sayısını geçmiyor...

Soru-10: Dağıtımın Türkçe tercüme durumu nedir?

B.S.: Hadron'un Türkçe ile ilgisi ana dilimin Türkçe olmasından kaynaklanıyor. Hadron'un ana dili İngilizce olacak, diğer dillere ise önümüzdeki sürümde temel düzeyde destek vereceğiz.

Hadron'u Almanca kullanacak şekilde ayarlayabileceksiniz yani. Ayrıca ileride fırsat olursa dağıtım bileşenlerine farklı dilleri kullanma yeteneği kazandırmak isterim. Bu dillerin arasında ilk desteklenen herhalde Türkçe olacaktır.

Soru-11: Yeterli ilgi gördüğünüzü düşünüyor musunuz, sizden başka geliştirici var mı?

B.S.: Bu soru eğer geliştirme faaliyeti kapsamında soruluyorsa cevabım hayır olacak. Yeterli ilgi yok, benden başka geliştirici de şu ana kadar yoktu. Gürkan Gür muhtemel bir 64-bit sürüm ile ilgilenmeye başladı. Hadron İngilizce konuşan topluluklar arasında da bilinmeye başlanınca geliştirici sayısı artar diye umuyorum. Modül hazırlama işini büyük ölçüde başkalarına devredip sadece altyapıyla ilgilenmek beni çok rahatlatacaktır. Zira şu an ziyadesiyle yoruluyorum.

Soru-12: Anladığım kadarı ile geliştirme nedeniniz kendi kişisel gelişiminiz ve sonraki projeleriniz için bir basamak oluşturabilmek. Peki ne zamana kadar devam edeceksiniz bu projeye? Sonraki projeleriniz nelerdir?

B.S.: Evet, kişisel sebebim bu. Bu yüzden bu kadar emek harcıyorum; oturup film izlemek ya da oyun oynamak yerine saatlerce kodlama ve hata çözme işleriyle uğraşıyorum.

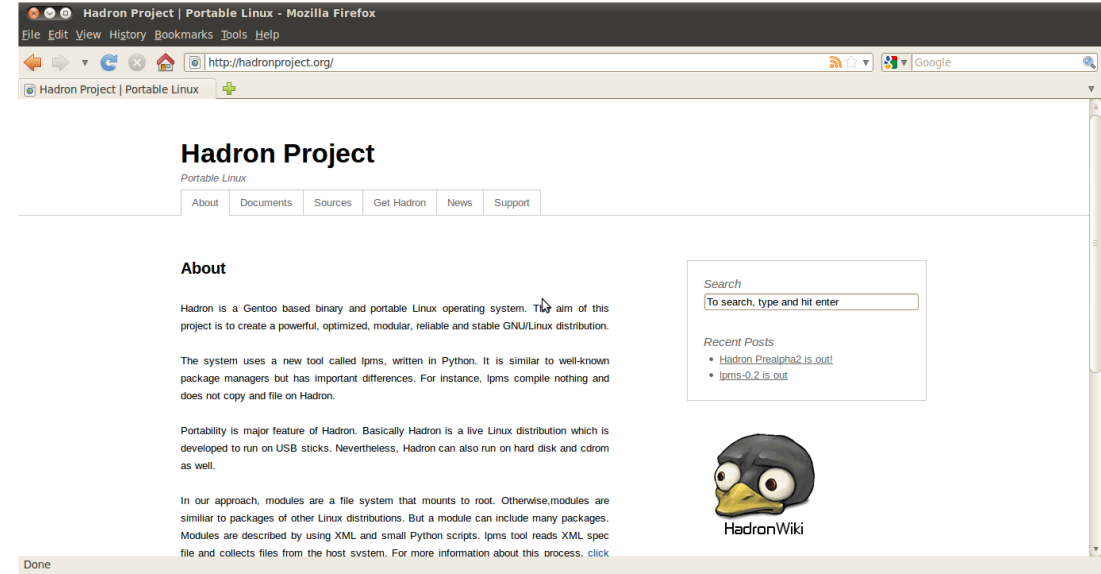
Hadron'u sıfırdan düşünüp her satırı tek tek kodladığım için ona karşı ilgim sanırım hiçbir zaman tükenmeyecek. Eğer proje gelecekte geniş bir kullanıcı kitlesine kavuşur ve yeterli geliştirici/katkıcı miktarına ulaşırsa kendimi sade bir izleyici konumuna çekebilirim. Ki sanırım beni en mutlu ve huzurlu kılacak gelecek bu: Hadron'un gerçek bir özgür yazılım projesi olarak yaşamını izlemek...

Eğer bir gün Hadron'dan elimi eteğimi çekersem ya da iyi bir görev paylaşımı olursa daha başka işlerle ilgilenebilirim.

Nasıl bir şey olur, bilmiyorum ama ince ve sistemin altyapısına yönelik işlerle uğraşmayı seviyorum.

Soru-13: Yeni çıkacak alfa sürümünde gelecek yenilikler nelerdir?

B.S.: Bugüne kadar çıkan sürümler gibi alfa sürüm de bir geliştirme sürümü ve gelişim/değişim daha çok altyapılarda oluyor. Özel olarak değinecek olursak; Ipms artık birden fazla depo kullanabiliyor ve daha iyi bir kod tabanına sahip. Ayrıca kullanımı ve hata çözmeyi kolaylaştıracak yeni işlevler de ekledim. Yeni paketler de var tabii yeni sürümde; GNOME modülü şu an hazır durumda ve sürüm çıkana kadar da, çıktıktan sonra da yeni modüller eklenmeye devam edecek. Ayrıca yerel ayarlar açılış öncesinde belirlenebilecek, şu an İngilizce yerel ayarlarda Türkçe Q klavye düzeni ön tanımlı olarak kullanılıyor. Çünkü sadece ben ve arkadaşlarım Hadron kullanıyor.

Sorularımızı cevapladığı için Burak Sezer'e teşekkür ederiz. Projeye destek olmak isteyen arkadaşlar ve proje hakkında daha fazla bilgi almak isteyenler geliştiricisinin veya Hadron projesinin sitelerine göz atabilirler. Ya da Freenode üzerindeki #hadron kanalında sorularınızı sorabilirsiniz.

İLGİLİ BAĞLANTILAR:

BURAK SEZER KİŞİSEL BLOG SAYFASI: <http://buraxezer.wordpress.com/>

HADRON LINUX SİTESİ: <http://hadronproject.org>

Cüneyt Hayrullah
cuneyt@linuxmint.org.tr

KONVERSATION

Eren Kovancı

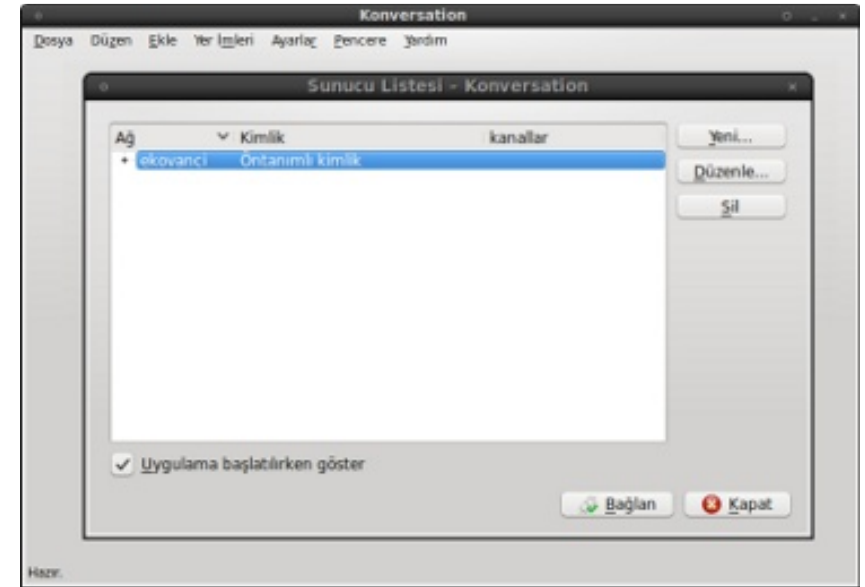
1997-2000 yılları arasında yeni yetme gençlik çağında IRC ile tanışmışlığım az da olsa var. O zamanlar hala Windows bağımlılığından kurtulamamıştım, sistemimde Suse Linux 6.1 sürümü kurulu olmasına rağmen bilgisayarı genelde Windows ile açıyordum. Bilgisayarı Windows ile kullandığınızda IRC sunucularına bağlanmak için tek alternatif mIRC oluyordu.

2000'li yılların başından itibaren IRC odalarında sohbet yapmayı bırakana dek mIRC ve mIRC üzerine geliştirilmiş türevlerini kullanmaya devam ettim. Daha sonraları düzenli olarak Suse Linux kullanmamında etkisi ile IRC sunucularına bağlanmak için Suse paket deposunda olan Circ isimli mIRC benzeri yazılımı kullandım ancak verim alamadım.

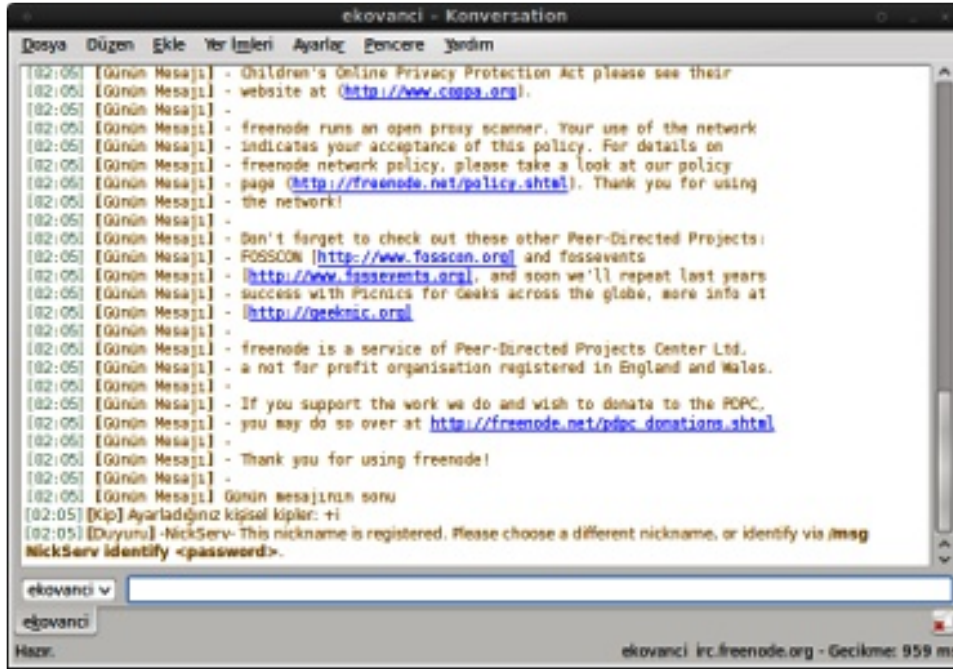
2001 gibi IRC ile bağımlı kopardığım için IRC sohbet programı ihtiyacım kalmamıştı ki Linux ile ilgili kanallara girmem gerekene kadar. Freenode isimli (irc.freenode.org) IRC sunucunda Linux ile ilgili kanallar açılmıştı ve birçok özgür yazılım temelli proje buralardan doğuyordu. İşte bu nedenle IRC sohbet programı kullanmam şart olmuştu. Circ, Jirc, X-Chat, Random Chat gibi çeşitli Linux destekli yazılımları kullanmama rağmen istediğim sonucu alamıyor, IRC sunucularına bağlanmak benim için bir işkence haline geliyordu. Bu arayış arasında şans eseri Konversation ile tanıştım ve yaklaşık 8 yıldır IRC için sadece Konversation kullanıyorum.

KONVERSATION KULLANMANIN TADINA VARIN!

Konversation birçok sıradan istemciye göre daha kullanışlı bir yazılım. Hatta ve hatta bu işin atası olarak bilinen mIRC yazılımından bile çok daha iyi. Programı açtığınızda sizi şöyle bir panel karşılıyor:

Bu panelden bağlan tuşunu kullanarak direkt ön tanımlı sunucuya bağlanabileceğiniz gibi, isterseniz düzenle bölümünden kendinize özel ayarları yapabilirsiniz. Eğer düzenle menüsüne girerseniz ağ adı, ön tanımlı kimlik, sunucular gibi bölümleri göreceksiniz. Ön tanımlı kimlik bölümünden IRC sunucusunda kullanmak istediğiniz kullanıcı adını, sunucular bölümünden ise bağlanmak istediğiniz sunucuyu seçebilirsiniz. Bu seçimin ardından bağlan diyerek seçtiğiniz sunucuya bağlanabilirsiniz.

Resim 2

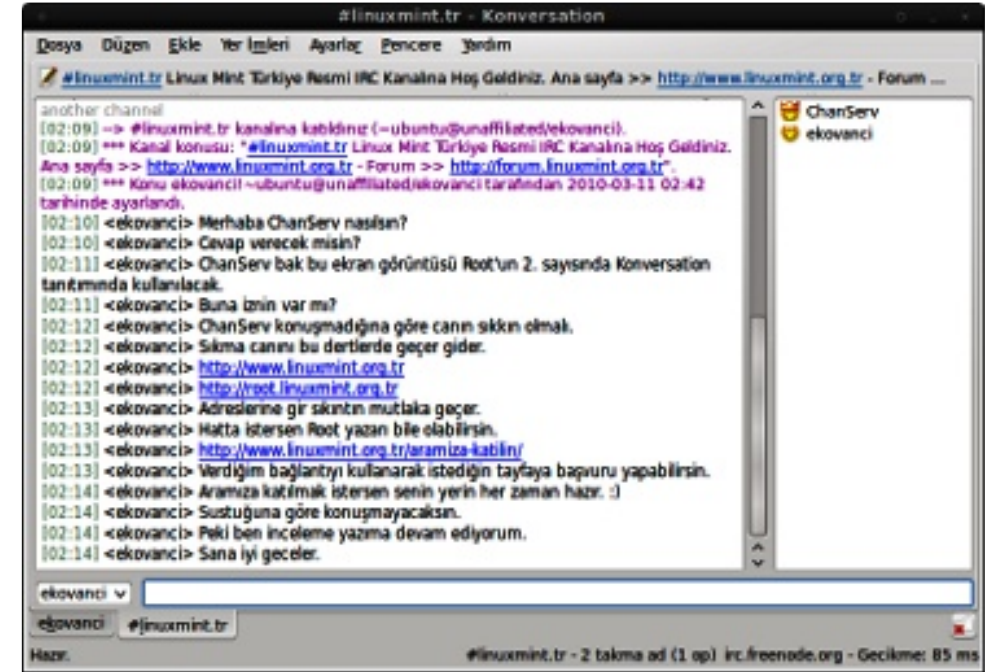
Sunucuya bağlandığınızda karşınıza yukarıdaki resimde (resim 2) olduğu gibi bir işlem penceresi çıkacak. Şimdi isterseniz bir IRC kanalına girelim. Örnek olarak linuxmint.tr IRC kanalına girmek için Dosya >> Kanala Katıl yolunu izleyelim ve açılan pencerenin Kanal yazan kısmına linuxmint.tr yazalım. Bizim IRC kanalımız şifresiz olduğu için Parola kısmını boş bıraktık.

AYARLARA BAŞLAYALIM

Konversation ön tanımlı halde oldukça yeterli ayarlara sahip ama görünüm açısından bazı değişiklikler yapabilirsiniz. Ayarları düzenlemek için Ayarlar >> Konversation Uygulamasını Yapılandır yolunu izleyebilirsiniz.

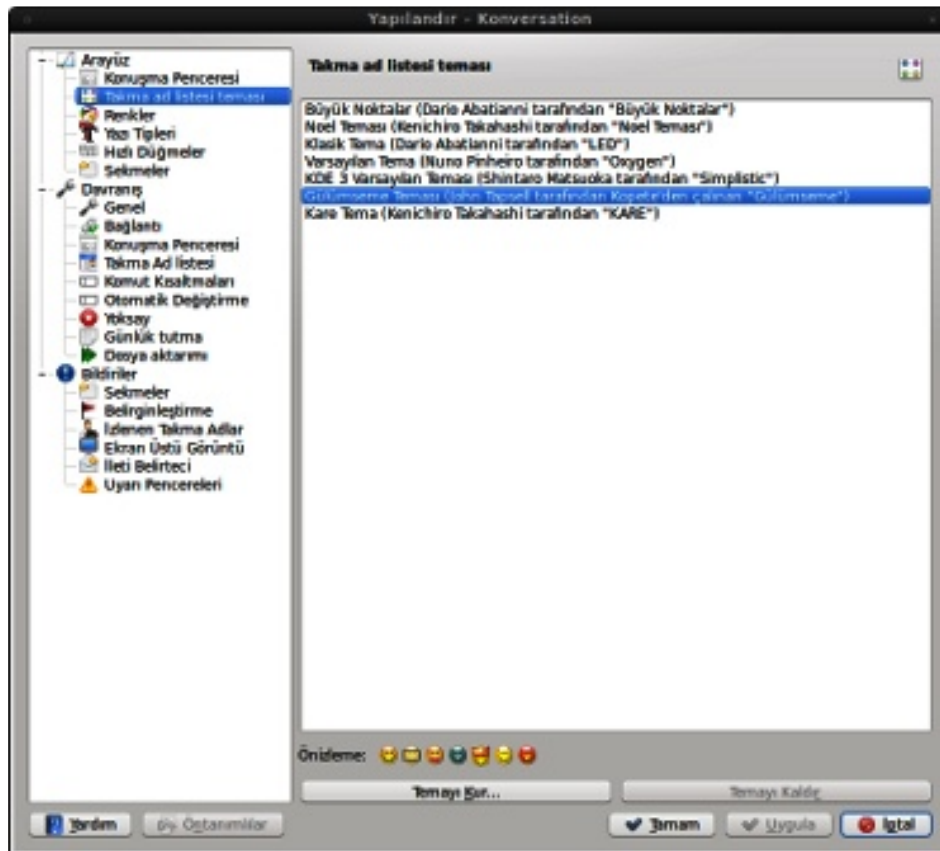
Arayüz >> Takma ad listesi teması yolundan kanaldaki üye ve yöneticilerin görünümelerini değiştirebilirsiniz. Ben “gülümseme teması” isimli temayı kullanıyorum ve tavsiye ederim.

IRC kanalımıza girdiyseniz bir alt resimde (resim 3) verdiğim şekilde bir pencere ile karşılaşacaksınız. Boş satır olan yere istediğiniz mesajı yazıp enter tuşuna basarak kanal geneline gönderebilirsiniz. Eğer özel bir görüşme yapmak istiyorsanız sağda bulunan listeden bir arkadaşınızın ismine tıklayıp özel görüşme yapabilirsiniz.

Resim 3

Resim 4

Arayüz >> Yazı Tipleri adından programın genelini ve pencerelerin yazı tiplerini değiştirebilirsiniz. Ben bu ayara genelde dokunmuyorum. Linux Mint kullanıyorsanız aynı kalmasını tavsiye ediyorum.

Davranış >> Genel adımında yer alan Özel sürüm cevabı adımından Konversation'u istediğiniz bir istemci gibi gösterebilirsiniz. İsterseniz oraya mIRC, isterseniz X-Chat yazabilirsiniz. Herhangi birisi kullandığınız sürümü sorgulamaya kalktığında oraya yazdığınız metin görüntülenecektir.

Davranış >> Bağlantı adımında yer alan Vekil Sunucu seçeneğini işaretleyerek IRC sunucusuna proxy kullanarak bağlanabilirsiniz. Böylece sunucu sizin IP adresinizi göremez. Socks 5 ve http proxy sistemlerini desteklemektedir.

Davranış >> Günlük tutma adımımdan Kayıtları Etkinleştir seçeneğini kullanarak Konversation üzerinde yaptığınız bütün konuşmaları kayıt altına alabilirsiniz.

ÇEŞİTLİ IRC KOMUTLARI

Konversation'u verimli kullanmak için biraz IRC komutlarından anlamak şart. Bu konuda hiç temel bilgiye sahip olmayanlar için bazı temel IRC komutlarını paylaşacağım:

Kullandığınız takma ismi kaydetme:
/msg nickserv register **şifre e-posta**

Kullanıcı adınız ile sunucuya giriş yapma:
/msg nickserv identify **şifre**

Takma isim değiştirme:
/nick **almak istediğiniz isim**

Bir kullanıcının bağlantı bilgilerini öğrenme:
/ping **öğrenmek istediğiniz kişinin takma adı**

Bir kullanıcının sunucuya bağlandığı yazılımı öğrenme:
/whois öğrenmek istediğiniz kişinin takma adı

Bir IRC kanalını kendi üzerinize
kayıt etme:
/msg chanserv register **#kanal adı şifre**

Bir IRC kanalına ChanServ isimli güvenlik üyesini çağırma:
/msg chanserv set **#kanal adı** guard on

Bir kullanıcıya yöneticisi olduğunuz kanalda OP (yetki) verme:
/msg chanserv op **#kanal adı** takma isim

Not: Koyu olarak yazılan kısımları lütfen kendinize göre değiştiriniz.

Önde gelen basit IRC komutlarını sizlerle paylaştım. Daha fazlasını öğrenmek isterseniz üye işlemleri için [bold]/nickserv help[/bold] komutunu, kanal işlemleri için **/chanserv help** komutunu kullanabilirsiniz.

Konversation çok daha uzun bir yazı ile anlatılabilecek bir yazılım fakat bir IRC programını yazarak anlatmak oldukça güç. İşte bu nedenle IRC sunucuları ve kanalları ile işi olanlara Konversation yazılımını denemelerini öneriyorum.

Eren Kovancı

eren@linuxmint.org.tr

OPENSUSE

Merve Uluser

Bir Ubuntu ve GNOME fanatığının en son sevebileceği sistem OpenSuSE olmalı diye düşünürüm hep, bir Ubuntu ve GNOME fanatığı olarak. :) Ancak durum hiç de öyle değil. Benim ilk göz ağrım OpenSuSE'tur. Ve OpenSuSE, öyle bir sürümle geliyor ki sanırım bu aralar Linux'a geçecek olanlar OpenSuSE'un büyümesine kapılacaklar.

Öncelikle OpenSuSE nedir, ne değildir; kısaca bilgi vereyim.

OpenSuSE, Alman kökenli bağımsız tabanlı bir Linux dağıtımı. Bu dağıtımın sponsoru Novell. Dağıtımın 3 ana amacı var: en kolay ve en çok kullanılan Linux dağıtımı olmak, açık kaynak işbirlikçiliği yaparak her türlü kullanıcı için en kullanışlı dağıtım haline gelmek ve Linux geliştiricileri ile yazılım satıcılarının seçtiği bir dağıtım olabilmek için geliştirmeyi ve paketleme işlemlerini en basite indirmek.

BÖYLESİNE GÜZEL AMAÇLARI OLAN BİR DAĞITIM NELER YAPTI EN SON?

OpenSuSE geliştiricileri, en son 11.2 sürümünü 12/11/2009 tarihinde yayımladı. Bu sürüm, önceki sürümlerden farklı olarak varsayılan masaüstü ortamı adı altında sadece KDE'yi kullandı. Yani 15 Temmuz'da çıkması beklenen 11.3 sürümü de sadece KDE'yi destekleyecek varsayılan olarak.

Dağıtım, paket yönetim sistemi olarak RPM'yi kullanıyor. 11.2 sürümünden itibaren ise sadece i586 ve x86_64 mimarilerine destek veriyor. Bundan önceki sürümlerde (10.0 da dahil olmak üzere 11.2'ye kadar) PPC mimarisine de destek verdiği görülüyor. Dosya sistemleri olarak uzun süredir EXT3, ReiserFS ve XFS sistemlerine destek veren

dağıtım, 11.2 ile EXT4'e de destek vermeye başlamıştı. Ve 11.3 ile bombayı patlatacak gibi duran OpenSuSE, 15 Temmuz'dan itibaren BtrFS ve JFS sistemlerine de destek vermeye başlayacak.

11.3 sürümünün kilometre taşları geçtiğimiz aylarda yayımlanmıştı. İlk sürüm adayı ise 17 Haziran'da duyuruldu. Aradan 2. hafta geçtiğinde 2. sürüm adayı duyuruldu ve bu da yansılardaki yerini aldı. 1 Şubat 2010'dan bugüne 7 tane kilometre taşı ve 2 tane sürüm adayı oldu. Peki, OpenSuSE bu sürümüyle bize neler vaat ediyor?

-1.000'den fazla açık kaynak kodlu yazılımın yeni geliştirilmiş versiyonları

-Netbook desteği

-Btrfs dosya sistemine destek (OpenSuSE, kurulumda bu dosya sistemini seçmenizi sağlayan ilk dağıtım olma ünvanını taşıyacak.)

-Komut satırını kullanan paket yöneticisi Zypper'da geliştirmeler (İhtiyaç olmayan paketlerin gösterimi, *-clean-deps* seçeneği ile ihtiyaç olmayan bağımlılıkların sistemden temizlenmesi, yazılım satıcıları hakkındaki değişikliklerin bildirilmesi)

-LXDE (Lightweight X11 Desktop Environment) masaüstü ortamına destek

-Çekirdek sürümü 2.6.34 (Bir kısım Intel işlemcilerine ileride sağlanacak destek, geliştirilmiş sanallaştırma, enerji kullanımında tasarruf sağlayan geliştirmeler)

-Alsa 1.0.23

-Ekran kartı sürücüsü alanında birçok geliştirme (X.org 7.5 ve xserver 1.8 paketleri, Kernel Mode Settings (KMS) ATI/Intel ve NVIDIA için varsayılan olarak etkinleştirilmiş, varsayılan NVIDIA sürücüsü Nouveau, radeonhd'nin yerini alan Radeon video sürücüsü)

-GCC 4.5, GDB 7.1, Mono 2.6.4, Netbeans 6.8, KDevelop 4.0, QtCreator 1.3.1, Monodevelop 2.2.2

-OpenOffice.org, 3.2.1 sürümü ile geliyor.

-Mozilla Firefox, son sürümü 3.6.6 ile sistemde olacak.

-Birçok güvenlik güncelleştirmesini içeren Thunderbird 3.0.5

-Netbook'lar için yeni bir kalıp yazıcı program (arayüz)

-Yeni MariaDB ve MySQL Cluster paketleri

-hal, temel sistemde ve GNOME'da kullanılmıyor ancak KDE hala hal'e ihtiyaç duyuyor.

-Conntrack -ağ filtreleme sistemi

-Upstart seçmeli init sistemine eklendi.

-GRUB2

-Paket seçiminde daha iyi kontrol

-GNOME, 2.30.1 sürümü ve birçok değişiklik ile geliyor.

-KDE, 4.4.4 SC sürümü ile ve birçok değişiklik ile geliyor.

-XFCE 4.6.1 ve Moblin UI

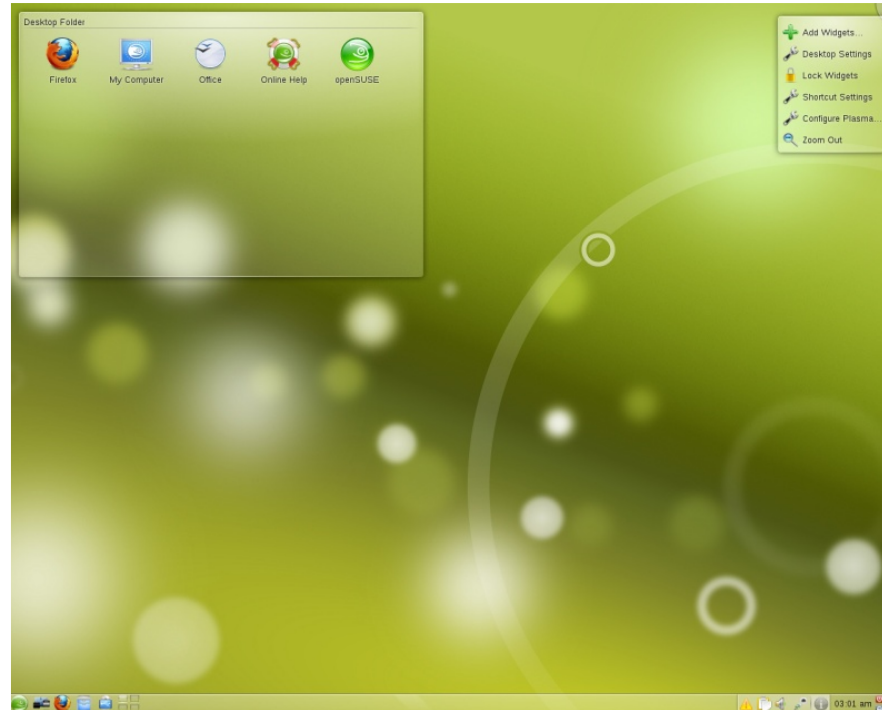
Aslında çoğu şeyi buraya dökmeye kalksak herhalde tüm dergiyi OpenSuSE'a ayırmak gerekir. :) Ancak bu kadarı bile insanı meraklandırmaya yetiyor. OpenSuSE, gelişmiş ve özelleştirilmeye oldukça müsait bir dağıtım. KDE'yi en iyi kullanan dağıtımlar arasında adı geçen OpenSuSE, 11.3 sürümü ile sahalarda yerini aldığı anda oldukça kullanılacak gibi. Şu an için son sürüm adayı indirilebilir durumda. Ama 2 hafta daha bekleyip final sürümünü indirmenizi tavsiye ederim. Yine de son sürüm adayını merak edenler için:

<http://download.opensuse.org/distribution/11.3-RC2/iso/openSUSE-KDE-LiveCD-Build0694-i686.iso> - KDE çalışan CD/32-bit

<http://download.opensuse.org/distribution/11.3-RC2/iso/openSUSE-GNOME-LiveCD-Build0694-i686.iso> - GNOME çalışan CD/32-bit

http://download.opensuse.org/distribution/11.3-RC2/iso/openSUSE-KDE-LiveCD-Build0694-x86_64.iso - KDE çalışan CD/64-bit

http://download.opensuse.org/distribution/11.3-RC2/iso/openSUSE-GNOME-LiveCD-Build0694-x86_64.iso - GNOME çalışan CD/64-bit

Merve Uluer

merveuluser@linuxmint.org.tr

WEBMIN

Suat Alpoğlu

Webmin UNIX sistemlere web tabanlı yönetim sağlayan çoklu dil desteğine sahip bir arabirim, açık kaynak kodlu ve dünya çapında birçok kişi tarafından gelişimi sağlanıyor fakat en büyük katkı Jamie Cameron'a ait.

Web tabanlı yönetim panelini kullanarak kullanıcı hesaplarını yönetmek, Samba, Apache, MySQL, DNS ayarlarını değiştirmek ve birçok sunucu hizmetinin yanında ağ ve disk yönetimi gibi sistem ayarlarını da aynı arayüzden yapmak mümkün.

Kaynak koddan kurulum yapılabileceği gibi RPM, Debian, Solaris paketleri de mevcut.

Webmin menüsü altındakiler Webmin'in ayarlarını yapabileceğimiz bölümdür. Tema ve dil değişikliği yapabilir, kayıtlara bakabilir, ağda Webmin kullanan diğer sunucuları görebilir, ayarları değiştirebilir veya yeni yöneticiler ekleyebiliriz.

Sistem menüsünde sistemin açılış ve kapanışında çalıştırılacak programlar, disk yönetimi, yedekleme, kullanıcı ve grup ekleme, çalışan süreçleri görme ve yeni yazılım ekleme gibi sistemi ilgilendiren bölümler mevcuttur.

Disk yönetimine bir örnek verelim. Sistemimize yeni bir depolama aygıtı taktık ve bu aygıtın EXT3 dosya sisteminde olan üçüncü bölümünü her açılışta /mnt/server olacak şekilde bağlamak istiyoruz.

Sistem menüsünden Disk ve Ağ Dosya Sistemlerini seçelim. Açılan bölümde diskimizin dosya sistemini seçip Bağlantı Ekle diyelim. Benim diskimin üçüncü bölümü yani /dev/sda3, EXT3 dosya sistemini kullandığı için Linux Native Filesystem (EXT3)'ü seçiyorum.

Bağlantı oluşturma kısmı açıldığında bağlamak istediğimiz klasörü seçebilir ya da benim yaptığım gibi sisteme bağlanmasını istediğiniz yeri yazabilirsiniz. Ben /mnt/server olarak bağlamayı uygun gördüm. Eklenen bölümün açılışta bağlanmasını ve bağlantının kaydedilmesini işaretliyoruz, Disk kısmında diskimizin hangi bölümünü bağlamak istediğimizi seçiyoruz ve oluşturuyoruz.

İşlemimiz bittiğinde oluşturduğumuz bağ ve bölümün doluluk oranı aşağıdaki şekilde görüntülenecektir.

/mnt/server

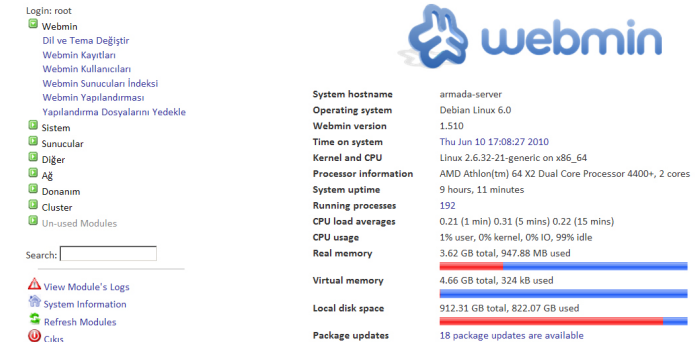
Linux Native Filesystem (ext3)

SATA aracı A bölüm 3

94%

Evet

Evet

Sunucular kısmında sistemde kurulu Apache, BIND, DHCP, MySQL, Postfix, PostgreSQL SSH Server, Sendmail, Squid, Samba gibi birçok sunucu uygulamasını yönetmek mümkündür. Ben örnek olarak Samba yönetiminden bahsetmek istiyorum.

Samba Paylaşım Yöneticisinden Windows Ağı'nı seçerek sunucumuzun ağda görünmesini istediğimiz adını ve bağlanmak istediğimiz çalışma grubunu ayarlayalım.

Bağlanmak istediğim çalışma grubunu WORKGRUP, sunucu adı "Server" yaptım, açıklama eklemedim ve ağda benden herhangi bir kullanıcı adı veya şifre istememesi için güvenlik seviyesini "Paylaşım seviyesi" olarak ayarladıktan sonra kaydettim. Kaydetme işleminden sonra Samba Paylaşım Yöneticisine geri dönecektir.

Samba Paylaşım Yöneticisinden "Yeni bir dosya paylaşımı oluştur" diyoruz, paylaşmak istediğimiz klasörü belirtiyoruz. Ben az önce sistemime eklediğim /mnt/server bölümünü paylaşıyorum. "Ulaşılabilir?" sorusuna Evet diyorum, hayır dersanız ağda kapalı olacaktır. "Taranabilir?" Evet, /Hayır. Bu kısım size kalmış. Evet dersanız paylaştığınız klasör/dosya ağda görüntülenecektir, Hayır dersanız sadece dosyanın yerini bilenler erişebilir.

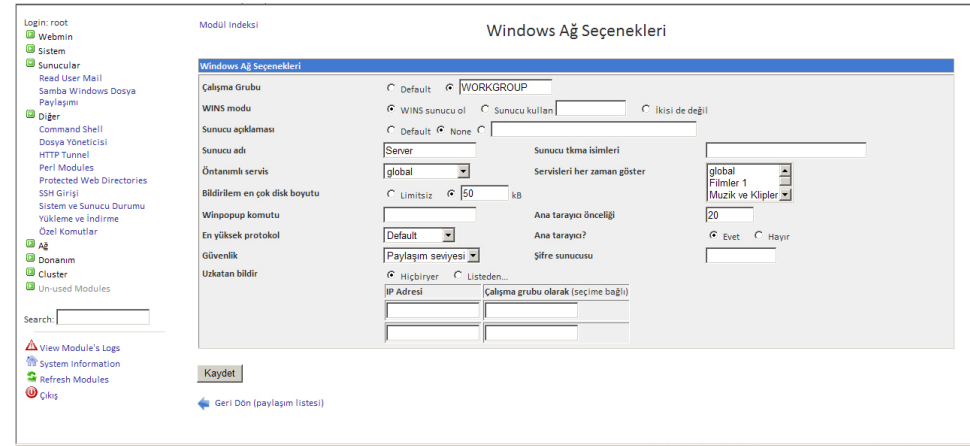
Taranabilir paylaşımlar ağda bu şekilde görüntülenir fakat taranabilir olarak işaretlenmeyenler görünmez, bu tür paylaşımlara erişim ancak tam adresini yazarak sağlanır. (\\server\server gibi)

Webmin'in diğer yetenekleri arasında Dosya Yöneticisi, SSH Girişi, Trafik Monitörü ve birçok özellik daha vardır.

Webmin Ağ Yapılandırması kısmında sistemimizin IP adresi, ağ geçidi, MAC adresi, ağ maskesi gibi ayarları değiştirebilir, yeni arayüzler ekleyebiliriz.

Linux Güvenlik Duvarı ayarlarımızı düzenleyebiliriz. Yerel disk bölümlerimizi görüntüleyebiliriz.

Size Webmin'in bazı özelliklerini tanıtmaya çalıştım. Webmin çok kapsamlı bir yönetim programı ve neredeyse tüm sunucu uygulamalarını yönetmek mümkün, her türlü uygulama için modülleri mevcut ve gerçekten bir sistem için olmazsa olmazlardan birisi. İleri seviye Linux bilgisi gerektirmeden sistem ayarlarını değiştirmemizi, sunucularımızı yönetmemizi sağlıyor; çoklu dil desteği ise gerçekten Webmin'in en büyük artısı denilebilir. Sunucu uygulamalarının yanısıra sistem yönetimine getirdiği kolaylıklar sayesinde yeni Linux kullanıcıları içinde çok önemli bir uygulama.

Bu yazı Linux Mint Türkiye e-dergisi Root'un 2. sayısı için Linux Mint 9 üzerine Webmin 1.510 kurularak hazırlanmıştır.

Suat Alpoglu

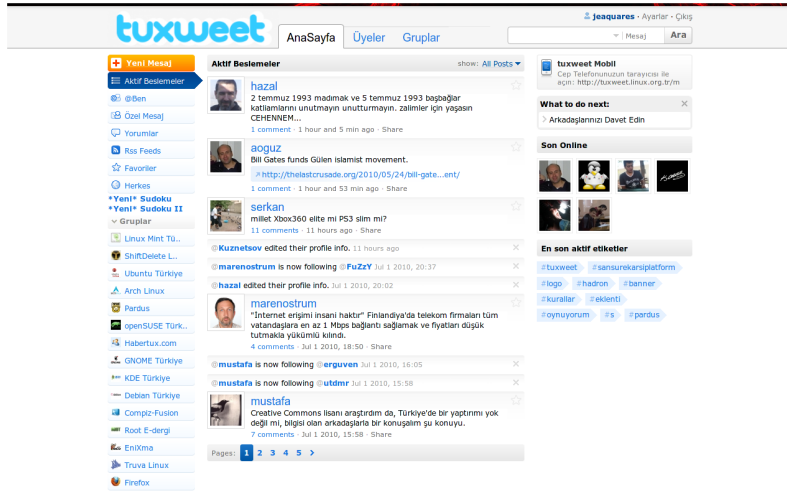
suat@root.linuxmint.org.tr

TUXWEET

Merve Uluser

tuxweet

LINUX'ÇULARIN TWITTER'I TUXWEET

Bir Linux kullanıcısıyım ama benim gözümde bile Linux'çuların şöyle bir özelliği var: Hepsi sanki espiriden ve eğlenceden anlamayan, soğuk, donuk, tamamen "geek" kişilikler. Linux kullanan biri MSN, Facebook, MySpace, Twitter kullanmaz mesela, oyun oynamaz, genel yargı budur. Bu düşünceye sebep olan nedir, bilemiyorum. Ama sanırım bunun sebebi Linux'çuların sistemleriyle uğraşmaktan başka şeylere pek vakit bulamamaları. Peki bu durum gerçekten doğru mu? Linux kullanıcıları gerçekten sosyal şeylere vakit ayıramayan asosyal kişiler mi? Hayır. Bunu bir Linux-sever olarak söyleyebiliyorum. Hatta Linux kullanıcıları sosyal alanlarda daha çok etkin. Çünkü Linux, gücünü topluluklardan alır. Bu da insanları daha çok sosyal olmaya, Linux'u tanıtmak ve geliştirmek adına daha çok kişiyle tanışmaya/çalışmaya yöneltir.

İşte bu çabanın doğal bir ürünü olarak Türkiye'de de Linux kullanıcıları için yeni bir proje oluşturuldu. Bu projenin adı "Tuxweet". İsminden de anlaşılacağı üzere bu proje Twitter benzeri bir oluşum, bir nevi Linux'çuların kendi Twitter'ı diyebiliriz Tuxweet'e. Projeyi Emre Eryılmaz isimli LKD (Linux Kullanıcıları Derneği) üyesi oluşturmuş. Site, LKD sunucuları üzerinde barındırılıyor. Sitenin altyapısında Sharetronix isimli bir özgür yazılım kullanılıyor. (E buna şaşırmamak lazım. :)) Projenin diğer özelliklerini ise şöyle sıralayabiliriz:

-Siteye Facebook ya da Twitter hesabınızla bağlanabiliyorsunuz.

-Yahoo, Gmail, Facebook ve Twitter hesaplarınızdaki arkadaşlarınızı siteye davet edebiliyorsunuz.

-Siteye giriş yaptığınız Facebook veya Twitter hesabınızdaki mesajlarınızı Tuxweet üzerinde de yayınlatabiliyorsunuz.

-Kişisel web sitenizin ya da blog'unuzun besleme adresini hesabınıza ekleyerek yazdığınız yazılardan Tuxweet'teki diğer kullanıcıları anında haberdar edebiliyorsunuz.

-Site içerisinde resim, bağlantı, video veya dosya paylaşabiliyorsunuz. Şu an için video yüklemesi yok ama resim yüklerken bilgisayarınızdan seçim yapabiliyorsunuz ya da derseniz bağlantı adresini verebiliyorsunuz.

-Sitede çok çeşitli gruplar açıp diğer gruplara da katılabiliyorsunuz. Derseniz grupları özel olarak ayarlayıp davetiye ile üye alımı yapabiliyorsunuz.

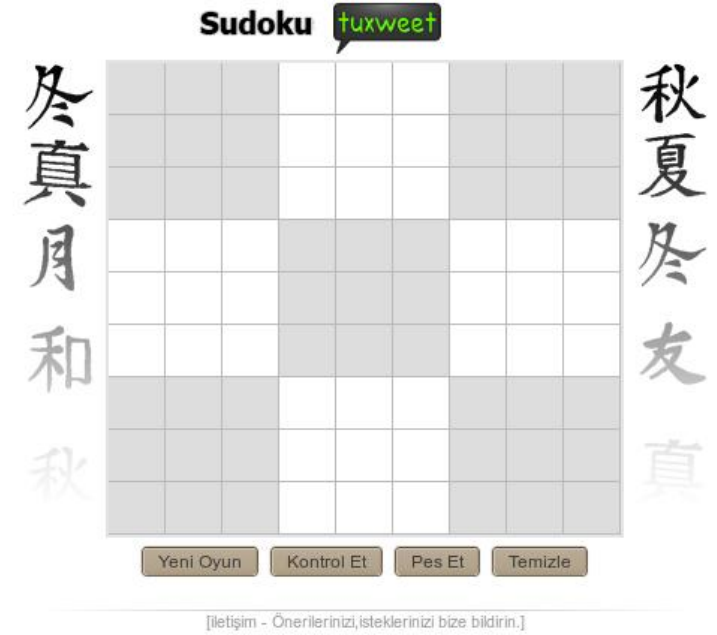
Şu an mevcut 41 grup bulunmakta. Bunların çoğunu dağıtım grupları oluşturuyor.

-Kendi profilinizde kendinizle ilgili biyografi ve etiket kısmı bulunuyor. İletişim adresleri kısmı da şu an için web site, Skype, ICQ, GTalk, MSN, Yahoo, AIM, Jabber, LinkedIn, Facebook, MySpace, Orkut, Twitter, Flickr, FriendFeed, YouTube, Delicious, Digg, Mixx, Favit ve Edno23 platformlarına destek veriyor.

-Sistem ayarlarında yavaş bilgisayarlar da düşünülmüş. Yavaş bilgisayarlar için Javascript animasyonlarını etkisizleştirme seçeneği sunuluyor.

-Sitede paylaşılan iletilerden nasıl haberdar edilebileceğinizi seçiyorsunuz. Dilerseniz, anasayfanızda üye olan kişilerin üye olduklarını bile bildirim olarak alabiliyorsunuz. Bunları e-posta ile de alabiliyorsunuz.

-Siteye geçenlerde bir Sudoku uygulaması eklendi. Artık "Herkes" sekmesinin altında zeki Linux'çularımız için bir de Sudoku uygulaması bulunuyor. Şahsen zevkle oynadığım bir oyun. :)

Aslında burada Tuxweet hakkında daha çok şey söylenebilir. Böyle bir ortamda şu an 241 kayıtlı üye var. Her gün üye sayısı artan ve çok büyük bir ilgi gören bu oluşuma bugün katılarak Linux hakkındaki bilgi ve tecrübelerinizi eğlenceli bir şekilde paylaşabilirsiniz. Böyle bir ortamın forumlardan, blog'lardan ve IRC kanallarından daha etkili olduğu su götürmez bir gerçek. Çünkü düşüncelerinizi anında paylaşabildiğiniz tek yer burası. Her ne kadar şu an için sitenin birçok kısmı İngilizce olsa da çeviri çalışmaları hız kesmeden devam ediyor. Yakında tamamen Türkçe olacak bu platforma katılmak sizin elinizde. Eğer siz de bir Linux'çuysanız ve biraz da eğlenmek, eğlenirken de paylaşmak istiyorsanız (Hep paylaşırken mi eğleneceğiz? :)) siteye bugün kaydolabilirsiniz: <http://tuxweet.linux.org.tr>

Bol tweet'li günler!

Tuxweet tanıtımımız 3. sayıda da devam edecek. Tuxweet'in kurucusu Emre Eryılmaz ile yaptığımız röportajı ve sistemdeki değişiklikleri ayrıntılı bir şekilde 3. sayıda bulabilirsiniz.

Merve Uluser

merveuluser@linuxmint.org.tr

İki Küçük Oyun

Merve Uluser

Bug Squish

Bu oyunumuzda amaç, kolumuza konup kanımızı emmeye çalışan böcekleri öldürmek. Yaz aylarında hepimizin bu tür böceklerle başının belada olduğunu hesaba katarsak bu oyun tam size göre. :)

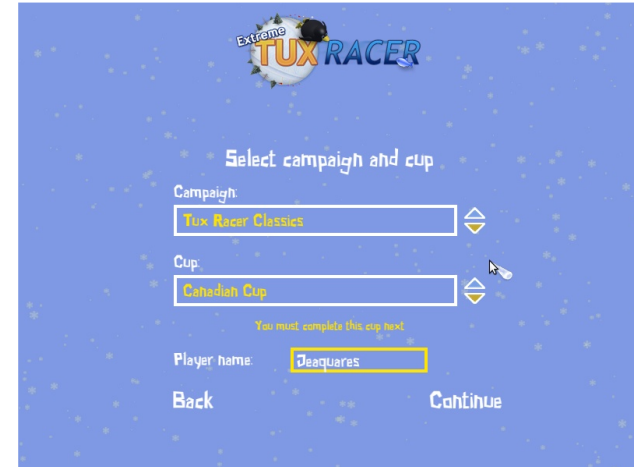
Başlamak için space'e, çıkmak için ESC'ye basıyoruz.

EXTREME TUX RACER

Tux'umuzla oynadığımız sevimli bir oyun Extreme Tux Racer. Bizim pengueni göbüşünün üstünde karlı dağlardan aşağı kaydırıyoruz. :) Kayarken toplamamız gereken güzel şeyler oluyor, onlara dikkat etmeye ve puan toplamaya çalışıyoruz. Kampa katılıp iyice alıştırmayı yaptıktan sonra asıl yarışlara geçebiliyoruz. Tux'umuz biz oynatmasak bile yolunu buluyor, yoldan çıkmıyor ancak ona yön vererek puan toplamamız ve hızlanmamız gerekiyor. Daha fazla anlatılacak bir şey de yok sanırım. Oyun varsayılan olarak tam ekran çalışıyor ama Video kısmından Fullscreen'in karşısındaki tiki kaldırırsanız varsayılan olarak belirlenen 800x600 çözünürlüğünde oynarsınız.

Merve Uluser

merveuluser@linuxmint.org.tr

KÜÇÜK İPUÇLARI

Merve Uluser

BİR LOG DOSYASININ CANLI GÖSTERİMİ

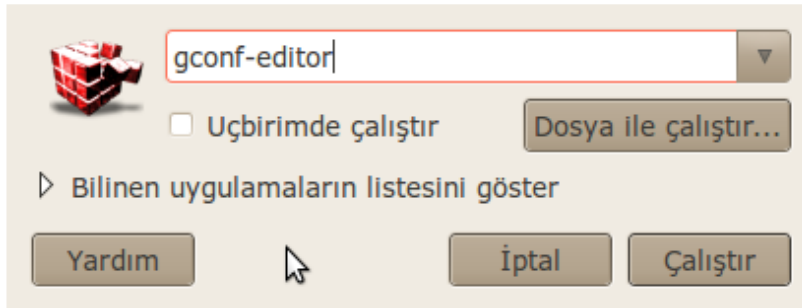
Bir log dosyasına saniyesi saniyesine ne kaydedildiğini izlemek ister miydiniz?

Ubuntu başta olmak üzere birçok dağıtımda işe yarayan bu komut sayesinde, mevcut bir log dosyasına o an ne kaydedildiğini Uçbirim'den izleyebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey, Uçbirim'de şu komutu vermek:

```
tail -f /dosyayolu/dosyaadı.log
```

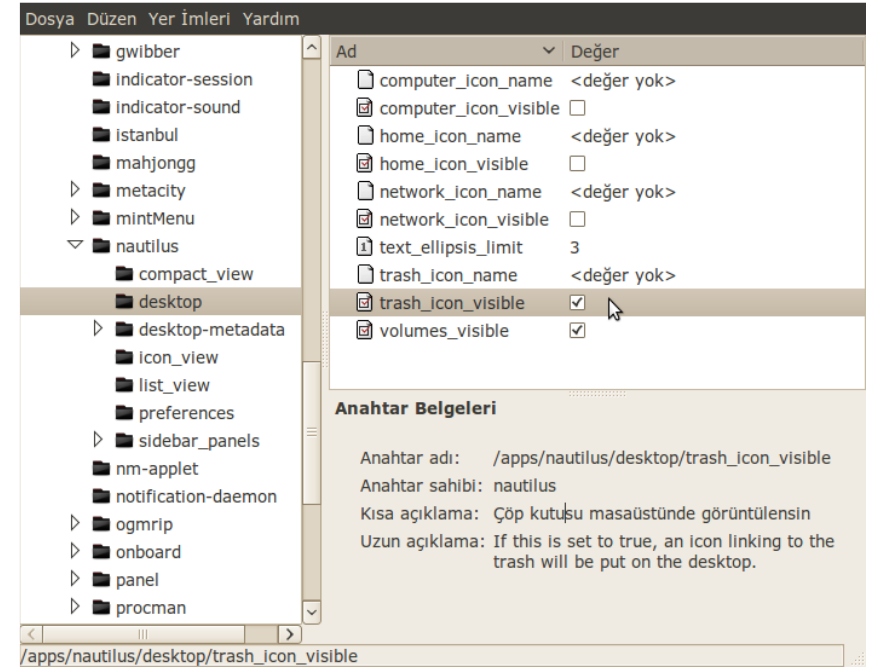
ÇÖP SİMGESİNİ MASAÜSTÜNE EKLEMEK

Ubuntu kullananlar bilir, Windows'taki ve çoğu diğer dağıtımdaki gibi Çöp simgesi masaüstünde varsayılan olarak gelmez. Bunu masaüstünde görünür kılmak ise çok basit bir işleme bakıyor. alt + f2'ye basıp "gconf-editor" yazalım ve enter'a basalım:

Daha sonra, açılan Yapılandırma Düzenleyici'deki sol menüden sırayla şunları genişletelim:

```
apps \ nautilus \ desktop
```


Üstteki resimde de görüldüğü gibi *trash_icon_visible* anahtarının yanındaki kutucuğa tik koyduğumuz anda masaüstünde Çöp simgemize ulaşıyoruz.

SİSTEME FAZLADAN DEPO EKLEMEK

Depolar, sistemimize program yüklemek için kullandığınız sunuculardır. Bir programı sisteme yüklemek ve o programın güncelleştirmelerini alabilmek için /etc/apt/sources.list dosyasına ilgili depo adresini eklememiz gerekir. Örneğin; Ubuntu'da açık kaynak kodlu web tarayıcısı Chromium'u yüklemek için öncelikle /etc/apt/sources.list dosyasını açarız:

```
sudo gedit /etc/apt/sources.list
```

Daha sonra dosyanın en sonuna dağıtımımıza uygun depo adreslerini ekleriz:

Ubuntu 9.04 Jaunty Jackalope için:

```
deb http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu jaunty main
deb-src http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu jaunty main
```

Ubuntu 9.10 Karmic Koala için:

```
deb http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu karmic main
deb-src http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu karmic main
```

Ubuntu 10.04 Lucid Lynx için:

```
deb http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu lucid main
deb-src http://ppa.launchpad.net/chromium-daily/ppa/ubuntu lucid main
```

Dosyayı kaydedip kapatırız. Bazen anahtar eklemek gerekli olabilir. Chromium için bu gerekli. Lucid kullanıcıları Uçbirim'de şunu yazıyor:

```
sudo apt-key adv --recv-keys --keyserver keyserver.ubuntu.com
0xfbef0d696de1c72ba5a835fe5a9bf3bb4e5e17b5
```

Karmic kullanıcıları ise şunu yazıyor:

```
sudo add-apt-key ppa:chromium-daily/ppa
```

Eğer bu komut işe yaramazsa şunu deneyin:

```
sudo apt-get install add-apt-key
```

Her şey bittiğinde kaynak listemizi güncelliyoruz:

```
sudo apt-get update
```

Ve bu örnek için devam etmek gerekirse, Chromium'u yüklemek için tek yapmamız gereken şu komutu Uçbirim'de vermek oluyor:

```
sudo apt-get install chromium-browser
```

MASAÜSTÜNE UZAKTAN KONTROLÜ ETKİNLLEŞTİRMEK

Uzaktan kontrolü etkinleştirmek, Ubuntu Dapper'dan beri oldukça kolay olan bir şey. VNC Viewer sayesinde diğer kullanıcıların masaüstünüze ulaşmasını sağlayabiliyorsunuz. VNC Viewer, Ubuntu ile gelen bir yazılım ve Windows sistemleri için de ücretsiz indirilme olanağına sahip.

Uzaktan kontrolü etkinleştirmenin çok da güvenli bir şey olmayacağını belirtelim. Eğer gerekli koruma önlemleri alınmazsa, uzaktan kontrole izin vermek sisteminiz için oldukça tehlikeli. Gerekli ayarların yapıldığından ve sisteminizin saldırılara açık olmadığından eminseniz bu adımları uygulayabilirsiniz.

GNOME panelinden şu yolu izliyoruz:

Sistem > Tercihler > Uzaktaki Masaüstü

Resimde de görüldüğü üzere bu kısım varsayılan olarak kapalı. Biz "Masaüstünüzü diğer kullanıcıların görüntülemesine izin ver" seçeneğini işaretliyoruz:

Paylaşım

☒ Masaüstünüzü diğer kullanıcıların görüntülemesine izin ver

☒ Masaüstünüzü diğer kullanıcıların kontrol etmesine izin ver

Masaüstünüz sadece yerel ağ üzerinden erişilebilir. Diğerleri bilgisayarınıza [10.0.0.3](#) ya da [jeaquares-laptop.local](#) adresini kullanarak ulaşabilirler.

Güvenlik

☒ Bu makineye her erişimi onaylamalısınız

☐ Kullanıcının parola girmesini zorunlu kıl:

☐ Ağı kendiliğinden bağlantıları kabul edecek şekilde yapılandır

Uyarı Alanı

☐ Her zaman bir simge göster

☒ Sadece birisi bağlandığında simge göster

☐ Asla bir simge gösterme

Bu seçimi yaptıktan sonra açılan kısımları inceleyelim. Eğer birinin masaüstümüze müdahale etmesine izin vermek istiyorsak "Masaüstünüzü diğer kullanıcıların kontrol etmesine izin ver" seçeneği işaretli olmalı. Onun altında Güvenlik kısmına bakalım. Makinemize her erişimi onaylamak istiyorsak "Bu makineye her erişimi onaylamalısınız" seçeneği seçili olmalı. Ancak güvenlik açısından bağlantı yapacak kullanıcının parola girmesini istiyorsak "Kullanıcının parola girmesini zorunlu kıl:" seçeneğini işaretleyip karşıdaki kutucuğa bir parola yazıyoruz. Eğer bağlantı yapacak kişiye onay vermeden bağlantı hakkı tanımak istiyorsak "Ağı kendiliğinden bağlantıları kabul edecek şekilde yapılandır" seçeneğini işaretliyoruz. Uyarı Alanı'ndan da bağlantılarla ilgili uyarıları nasıl alacağımızı belirleyebiliyoruz.

Eğer Uzaktaki Masaüstü ile bir işiniz yok ise lütfen bu seçenekleri etkinleştirmeyiniz.

Merve Uluer

merveuluser@linuxmint.org.tr

DAĞITIM HABERLERİ

UBUNTU 10.10 MAVERICK MEERKAT ALPHA 2

Ubuntu'nun 10.10 sürümünün 2. alpha'sı Martin Pitt tarafından duyuruldu. Bu sürüm, Linux çekirdeğinin 2.6.35-rc3 sürümünü içeriyor, BtrFS dosya sistemine ve netbook'lar için varsayılan kullanıcı arabirimi olarak Unity'ye sahip. Diğer değişiklikler:

- Güncellenmiş paketler
- 2.31 sürümüne güncellenen GNOME
- 2.30 sürümüne güncellenen Evolution
- 4.5 RC1'e güncellenen KDE
- 4.7 beta sürümüne güncellenen Qt

Daha fazla bilgi için sürüm notlarına bakabilirsiniz:
<http://www.ubuntu.com/testing/maverick/alpha2>

İndirmek için:

<http://cdimage.ubuntu.com/cdimage/releases/maverick/alpha-2/maverick-desktop-i386.iso> (Intel)

<http://cdimage.ubuntu.com/cdimage/releases/maverick/alpha-2/maverick-desktop-amd64.iso> (AMD)

FreeBSD 8.1'in 2. sürüm adayı duyuruldu. AMD64, i386, ia64, PPC ve Sparc64 mimarilerini destekleyen sürüm adayında önceki sürümlerde yaşanan kablosuz ağ aygıtı sorunlarının düzeltilmiş olması umuluyor. DVD görüntüleri henüz bu sürüm için bulunmuyor. PNG paketiyle ilgili bir güvenlik sorunu olduğu için paketler tekrar düzenlendiğinde DVD sürümleri de duyurulacak.

Sunucular ve iş istasyonları için ayrı yükleme görüntüleri ve güncellenmiş bir çekirdek sürümünü içeren Red Hat Enterprise Linux 6.0'ın ikinci beta sürümü yayımlandı. Bu sürüm güncellenmiş bir yükleyici, önceki betada bildirilen birçok sorun için yeni teknolojiler ve çözümler içeriyor. Geliştirmeler ve yeni özellikler: yeni bir çekirdeği ve yönetim aracını içeren bir temel ile httpd, Samba ve NFS gibi güncellenmiş temel uygulamaları; sanallaştırma - sistemle bütünleşmiş ve KVM hypervisor'ı üzerinde temellendirilmiş, güç yönetimi - tıktırsız çalışan bir çekirdek ve uyandırmayı azaltmak için uygulama yığınlarında geliştirmeler.

DUYURU

Linux Mint Türkiye, başladığı bu zorlu yolculukta özgür yazılım destekçilerinin desteğini bekliyor!

Eğer forumda, dergide ya da çevirilerde yardımcı olabileceğinizi düşünüyorsanız ekipçe her türlü desteğe açık olduğumuzu bildirmek bizim en büyük görevimizdir.

Linux Mint Türkiye ekibine dahil olarak forum tayfamıza katılıp forum içerisindeki düzeni sağlamada görev alabilir, dergi tayfasına katılarak makaleler ve dökümanlar hazırlayabilir ya da çeviri tayfasına katılarak önemli belgelerin Türk kullanıcılara ulaştırılmasında rol alabilirsiniz.

Linux Mint Türkiye ekibine katılmak isteyen arkadaşlarımız aşağıdaki bağlantıdan bize ulaşabilirler.

Her şey özgürlük için!

<http://www.linuxmint.org.tr/aramiza-katilin/>